

URIERUL UCRAINEAN

Luptați și veți învinge!

М. Улещук

Serie nouă, nr. 473-474 / februarie 2023

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

21 februarie

ZIUA
INTERNAȚIONALĂ
A LIMBII
MATERNE

21 лютого

МІЖНАРОДНИЙ
ДЕНЬ
РІДНОЇ МОВИ

Dumitru Matcovschi

Limba maternă

*Limba maternă ca floarea eternă
de busuioc și de dor.
Dor de țărâne, de doine bătrâne,
de freamătul codrilor.
Ea ne adună cu soare și lună,
cu viitor și trecut:
frunza de laur bătută în aur
de-un meșter necunoscut.
Vine din vreme și urcă-n poeme
lângă baladă și rost.
În mit, în țară paște-o mioară
Frate ciobanul mi-a fost.
Vine din soarte pășind
peste moarte*

*cu bucurii și dureri.
În cer, departe, Luceafărul arde,
astăzi mai tânăr ca ieri.
Limba de pâine, de neam
ce rămâne,
casa cu masa în prag.
Cântă și plânge când roua
o frânge
ramura verde de fag.
Limba de pace, de suflet ce tace
neînfricat și imens
Crește Pământul și umple
cuvântul
cu adevăr și cu sens.*

Din sumar:

- ◆ Din agenda deputatului UUR ➤ pag. 2
- ◆ Cronica activității UUR ➤ pag. 4-5
- ◆ Rezultate provizorii ale RPL 2021 ➤ pag. 5
- ◆ Parada portului popular ucrainean, la Craiva – Arad ➤ pag. 8
- ◆ Influențe ucrainene asupra personalității lui Mihai Eminescu ➤ pag. 9
- ◆ Parteneriat între Colegiile Pedagogice de la Suceava și Cernăuți ➤ pag. 10
- ◆ Ziua Culturii Naționale, la Suceava și la Iași ➤ pag. 11-12
- ◆ Sărbătorile de iarnă pe stil vechi: Arad și Timiș ➤ pag. 13-14
- ◆ Revistă a minorităților naționale, lansată la Iași ➤ pag. 13
- ◆ Iisus Hristos sau Îndumnezeirea omului ➤ pag. 16

DEMERSURI PENTRU REZOLVAREA PROBLEMELOR SEMNALATE DE CETĂȚENI

Situația juridică a imobilului în care funcționează Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko” și Clubul Sportiv Școlar din Sighetu Marmăției este aproape de soluționare, după mai mulți ani de demersuri către autoritățile competente.

Această concluzie reiese din răspunsul pe care l-a primit recent deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi la întrebarea scrisă adresată ministrului Educației, în care a solicitat comunicarea stadiului în care se află analiza situației juridice a sigurului liceu cu predare integrală în limba ucraineană din România. Reglementarea cât mai rapidă a situației este vitală pentru clădirea care necesită intervenții urgente pentru reabilitare.

Prin urmare, domnul Petrețchi a fost informat că Ministerul Educației a primit toate documentele solicitate, iar, la data de 31.10.2022, proiectul de hotărâre de Guvern privind trecerea acestui imobil în domeniul public al Municipiului Sighetu Marmăției pentru Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko” din Sighetu Marmăției a intrat în circuitul de avizare din cadrul Ministerului Educației și, ulterior, la data de 21.11.2022, acesta a fost transmis ministerelor avizatoare, Ministerul Finanțelor, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației și Ministerul Justiției.

Deși proiectele de reabilitare sunt pregătite, ele nu au putut fi demarate din cauza situației juridice neclare. Soluționarea imediată a problemei și demararea reabilitării clădirii sunt cu atât mai importante, cu cât tinerii ucraineni refugiați în România din calea războiului din Ucraina pot alege ca opțiune de continuare a studiilor Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko” din Sighetu Marmăției, care, în prezent, răspunde nevoilor a sute de elevi atât din județul Maramureș, cât și din județele învecinate.

Această situație, care trenează de ani de zile, a reprezentat întotdeauna o prioritate pentru Nicolae Miroslav Petrețchi atât ca parlamentar, cât și ca președinte al Uniunii Ucrainenilor din România, având în vedere că educația în limba maternă este „piatra de temelie” în păstrarea culturii și a valorilor naționale. În toți acești ani, deputatul a abordat respectivul subiect în cadrul tuturor discuțiilor avute cu reprezentanți ai instituțiilor competente atât la nivel local, cât și la cel central, inclusiv cu toți miniștrii Educației, nu puțini la număr!

„Va fi o imensă satisfacție pentru mine să obținem clarificarea situației juridice în care se regăsește această instituție de învățământ, pentru a putea fi demarate proiecte de modernizare a clădirii, în scopul asigurării unui cadru favorabil desfășurării cursurilor la standarde europene, în contextul în care anul acesta vom marca 30 de ani de la reînființarea liceului ucrainean din Sighetu Marmăției” – a susținut președintele UUR.

***

Copiii care au împlinit un an în luna ianuarie nu pot fi vaccinați împotriva rujeolei, oreionului și rubeolei (ROR), în aceeași situație aflându-se și copiii în vârstă de cinci ani, care au în schema de imunizare rapelul la acest vaccin.

Recent, mai multe cadre medicale și părinți i-au semnalat domnului deputat Nicolae Miroslav Petrețchi faptul că vaccinul ROR lipsește atât din cabinetele medicilor de familie, cât și din farmacii, situație care l-a determinat să se

adreseze, oficial, ministrului Sănătății, Alexandru Rafila.

„Lipsa vaccinului ROR și a altor tipuri de vaccinuri aflate în schema de imunizare a copiilor este de neînțeles pentru mine, mai ales după înființarea registrelor digitale de vaccinare. Această evidență permite actualizarea în timp real a necesarului de vaccin, iar medicii de familie transmit prompt solicitările pentru asigurarea imunizării. Sistemul medical reprezintă un pilon vital pentru oricare stat modern, care influențează capacitatea de intervenție în cazul apariției și extinderii unor epidemii, pandemii sau situații de urgență, cu impact direct chiar și asupra economiei. În condițiile creșterii finanțării pentru dezvoltarea acestuia, inclusiv prin diversificarea unor servicii, cazurile în care accesul cetățenilor la anumite servicii medicale se desfășoară cu dificultate cer intervenție responsabilă”, a declarat reprezentantul ucrainenilor în Parlamentul României.

Deputatul i-a solicitat ministrului Rafila să-i precizeze, în conformitate cu prevederile Regulamentului Camerei Deputaților, motivele care au condus la lipsa vaccinului ROR și măsurile care au fost adoptate pentru asigurarea stocului necesar.

DECLARAȚII POLITICE ÎN CAMERA DEPUTAȚILOR

Aproximativ 2,5 milioane de cetățeni nu și-au declarat religia și etnia, potrivit rezultatelor provizorii, pe județe, ale Recensământului Populației și Locuințelor realizat în anul 2022, conform datelor publicate la sfârșitul lunii ianuarie de către INS.

În declarația politică formulată, la 8 februarie, de la tribuna Camerei Deputaților, Nicolae Miroslav Petrețchi a atras atenția că această situație va necesita o analiză amănunțită și obiectivă, de acuratețea datelor depinzând întocmirea politicilor publice și finanțarea proiectelor relevante și eficiente pentru comunitățile locale.

Deputatul a subliniat că „rezultatele recensământului ridică suspiciuni în anumite regiuni prin felul în care au fost desemnați recenzorii, inclusiv din rândul funcționarilor primăriilor. Unii au reușit „performanța” ca, în puțin peste o lună, pe lângă activitatea curentă, să „autorecenzeze” peste 99% din populația localității, deși parcurgerea formularului, inclusiv pentru declararea limbii, etniei și religiei, necesita 15-20 minute.”

„A primat în această activitate parcurgerea integrală a formularului sau a contat numărul chestionarelor întocmite, în baza căruia au fost remunerați recenzorii?”, a întrebat retoric parlamentarul.

În cazul comunității ucrainene din țara noastră, deși rezultatele prezintă doar o imagine de ansamblu, acestea reconfirmă importanța etniei, una dintre cele mai însemnate din punct de vedere cultural, istoric și ca pondere geografică, rămânând a treia cea mai numeroasă minoritate etnică din România.

„Chiar dacă și etnicii ucraineni se confruntă cu problema declinului demografic, la fel ca întreaga populație a României, scăderea demografică în cazul nostru este cea mai redusă din ultimele două decenii. Fenomenul se aliniază „trendului” european și global, dar necesită o gestionare atentă, altfel tendința riscă să se accentueze, în special în mediul rural. Apreciez munca demarată, încă la începutul lunii octombrie 2021, de către colegii din UUR, la nivel central și local, efort care a condus la conștientizarea importanței declarării identității etnice,

lingvistice și religioase a persoanelor aparținând minorității ucrainene”, a declarat Nicolae Miroslav Petrețchi.

ACTIVITATE PARLAMENTARĂ

O inițiativă pilot a prefectului de Maramureș, Rudolf Stauder, a reunit, la 3 februarie, parlamentarii județului și reprezentanții sindicatelor, într-o abordare inovativă care să permită o mai strânsă legătură cu cetățenii, cu cei care pot semna problemele acestora și cu cei care le pot rezolva.

Nicolae Miroslav Petrețchi, care are o reprezentare de mandat la nivel național, nefiind exclusiv parlamentar de Maramureș, a fost invitat și a participat și în calitate de reprezentant al celei mai mari comunități de ucraineni care trăiește în acest județ, multe dintre problemele discutate afectând întreaga populație.

Fiecare reprezentant al sindicatelor a expus o serie de dificultăți cu care se confruntă județul Maramureș, unele reactualizate, printre care problema salariilor din învățământ, atât pentru personalul didactic, cât și pentru cel nedidactic, problema mediului de afaceri, problema lipsei personalului din cadrul structurii Ministerului de Interne de la nivelul județului.

În cadrul întâlnirii, a fost reiterată problema lipsei medicilor de familie, o situație pe care domnul Petrețchi o cunoaște foarte bine, în care s-a implicat semnificativ și către rezolvarea căreia a reușit să parcurgă pași importanți.

Deputatul a prezentat pe larg soluțiile pe care le-a avansat Ministerului Sănătății, în urma consultărilor cu medicii de familie și cu autoritățile locale, soluții de modificare a legislației subsecvente, asupra căreia ministerul poate acționa pentru a rezolva, parțial, deficitul semnalat. Concret, președintele UUR a punctat propunerile privind extinderea perioadei pentru care se încheie convenția de furnizare a serviciilor medicale între medicii de familie și CAS, pentru strângerea numărului minim de persoane și extinderea de la 6 luni la 12 luni a asigurării venitului pentru un medic nou. Atât Instituția Prefectului, cât și ceilalți participanți au fost de acord cu propunerile înaintate.

Întâlnirile organizate la nivelul județului Maramureș vor avea o periodicitate trimestrială și vor avea ca invitați reprezentanți din diverse domenii de activitate. În urma acestor discuții, Nicolae Miroslav Petrețchi va aduce în atenția autorităților competente problemele identificate, în încercarea de a obține soluționări cât mai rapide, iar împreună cu colegii parlamentari va include pe agendele de lucru acțiuni care să ducă la îmbunătățirea vieții maramureșenilor, și nu numai.

Observator

Din activitatea conducerii Uniunii Ucrainenilor din România

Președintele Uniunii Ucrainenilor din România a convocat pentru perioada 16.01.2023, la sediul Filialei Maramureș UUR din municipiul Sighetu Marmăției, str. Dr. Pop Victor, nr. 18, județul Maramureș, ședința ordinară a Consiliului (Radei) UUR.

În prima parte a lucrărilor, departamentul administrativ a prezentat informările realizate de compartimentele resurse umane și contabilitate cu privire la situația financiar-contabilă pentru luna decembrie 2022, precum și rezultatele reieșite atât în urma analizei pe categorii a cheltuielilor efectuate la nivelul filialelor, al comisiilor de specialitate ale UUR, cât și din verificarea deconturilor transmise de președinții de filiale.

Ședința de lucru a continuat cu prezentarea și aprobarea devizelor estimative pentru acțiunile planificate a se desfășura în luna februarie 2023, care, în principal, s-au referit la organizarea și desfășurarea

unor acțiuni specifice, și anume: „Ziua Internațională a Limbii Materne – limba ucraineană”, „Concurs de recitare a poeziei ucrainene”, „Concurs culinar pentru femeile ucrainene” „Comemorarea scriitorilor ucraineni din Bucovina” ș.a. Toate devizele prezentate de filiale și de comisiile de specialitate au fost aprobate, iar acolo unde

sumele solicitate au fost mai mari decât cele prevăzute în planul anual de cheltuieli, acestea au fost suplimentate.

Lucrările Consiliului au continuat cu prezentarea de către președintele UUR a referatelor de necesitate pentru luna februarie 2023. Prin acestea, filialele și comisiile de specialitate ale Uniunii au solicitat alocarea de fonduri pentru: desfășurarea ședințelor de Comitet și participarea la ședințele Consiliului UUR, plata cheltuielilor gospodărești, achiziția obiecte de uz casnic și gospodăresc, de materiale consumabile, de com-

bustibil și de electrocasnice, achiziționarea de costume tradiționale, renovare sedii etc. În urma dezbaterilor, au fost aprobate toate referatele.

Au urmat, ca puncte distincte pe ordinea de zi, analizarea rezultatelor Recensământului Populației și Locuințelor desfășurat anul trecut și analizarea rapoartelor de activitate ale aleșilor locali pe anul 2022.

Spre sfârșitul lucrărilor ședinței, au fost analizate și dezbătute diverse probleme organizatorice privind desfășurarea activității Uniunii Ucrainenilor din România, printre care semnarea acordului de parteneriat între Filiala Suceava a UUR și Clubul Copiilor din Rădăuți, colaborarea cu postul TV Antena 1, cu privire la participarea unui număr de 7 etnici ucraineni la emisiunea „Prețul cel bun”, pentru a face cunoscute tradițiile și obiceiurile.

La încheierea ședinței, Consiliul Uniunii a adoptat hotărâri pentru fiecare dintre problemele și măsurile analizate și aprobate, acestea fiind semnate de toți membrii Radei.

Următoarea ședință de lucru a Consiliului va avea loc la o dată și într-o locație care vor fi comunicate în timp util filialelor.

*Consiliul Uniunii Ucrainenilor
din România*

CURSURI DE LIMBA ROMÂNĂ PENTRU REFUGIAȚII DIN UCRAINA

În luna decembrie, la Timișoara, peste 70 de copii refugiați din calea războiului din Ucraina au trecut pragul Școlii Gimnaziale nr. 2, pentru a participa la cursurile de limba română. La strigarea catalogului, au răspuns „prezent” nu doar școlarii de dincolo de graniță, ci și frații lor mai mici, părinții, bunicii, profesorii și, nu în ultimul rând, reprezentanții Inspectoratului Școlar Județean Timiș.

„Suntem foarte bucuroși că am reușit să începem aceste cursuri pentru copii. Realizarea respectivă a fost posibilă datorită Inspectoratului Școlar Județean Timiș și Uniunii Ucrainenilor din România. Pe această cale, vreau să mulțumesc tuturor celor care s-au implicat și au susținut inițiativa noastră. Mulțumim inspectorului general școlar, Aura Danielescu, inspectorului general adjunct, Cosmin Hoge, inspectorului de limba română, Cosmina Orosz, și președintelui UUR Timiș, Gheorghe Hleba, pentru sprijinul acordat celor din Ucraina, în pragul sărbătorilor de iarnă”, a declarat Maria Szabo Conde, inspector școlar de limba ucraineană.

Deschiderea oficială a cursurilor de limba română s-a desfășurat într-o clasă decorată în culorile specifice drapelului Ucrainei, iar, pe tablă, mesajul de „Bun venit!” a fost scris în ambele limbi, română și ucraineană.

„Cursul a fost facilitat de Inspectoratul Școlar Județean Timiș, în colaborare cu Filiala Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România. Astfel, la unitatea noastră de învățământ, Școala Gimnazială nr. 2, vor participa la orele de limba română trei

grupe de copii, care vor avea un program de studiu zilnic. Pentru ei au fost pregătite manuale și caiete auxiliare, iar dascălul de la clasă, Ionela Kvașciuc, face parte din comunitatea ucraineană”, a susținut directorul unității gazdă, Oana Pentea.

Studiul limbii române pentru copiii de dincolo de graniță a fost acreditat de către Ministerul Educației și se va derula pe parcursul unui an școlar, iar, la final, tinerii din țara vecină vor fi evaluați, după care vor obține statutul de elev cu drepturi depline. De asemenea, proiectul s-a bucurat de sprijinul și susținerea Filialei Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România, prilej cu care Gheorghe Hleba, președintele filialei, a dăruit cursanților pachete cu dulciuri și le-a urat mult succes în învățarea și aprofundarea limbii oficiale a statului nostru.

„De când a început războiul în Ucraina, sediul Filialei Timiș a UUR a fost pentru mulți dintre ei casă. I-am sprijinit și ajutat cu tot ce au avut nevoie, întregul Comitet a depus eforturi și a muncit voluntar în primirea, cazarea, transportul, consilierea, integrarea socială, medierea locurilor de muncă, susținerea de cursuri privind învățarea limbii române pentru adulți și, bineînțeles, însoțirea la unități sanitare sau la alte instituții. Pe lângă toate acestea, ne-am implicat în strângerea de donații, care, ulterior, au fost trimise în zonele defavorizate din Ucraina, iar acum suntem alături și de acești minunați copii care vor să învețe limba română”, a menționat Gheorghe Hleba, președinte UUR Timiș.

La ora actuală, în orașul de pe malul Begăi, sunt înregistrați în jur de 300 de copii, aceștia fiind atât preșcolari, cât și școlari, dintre care foarte mulți elevi audienți.

Mihaela BUMBUC

CRONICA ACTIVITĂȚII UUR

În perioada 5-7 ianuarie 2023, Comitetul Filialei București a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat două concerte de colinde ucrainene. Primul concert, găzduit de Sala Traian din București, la 5 ianuarie, a fost prezentat de copiii refugiaților ucraineni, care au învățat și câteva colinde în limba română.

Evenimentul a fost organizat în parteneriat cu Asociația ANAIS, cu care Filiala București a UUR a încheiat un protocol de colaborare. Cei 63 de copii prezenți la eveniment împreună cu părinții sau însoțitorii lor, în total 107 persoane, au primit cadouri atât din partea Asociației ANAIS, cât și din partea Filialei București a UUR.

Al doilea concert a avut loc la 7 ianuarie, tot în Sala Traian, pe a cărei scenă au evoluat: ansamblul artistic al Filialei Tulcea a UUR „Iasna Zorea” din Murighiol, Ansamblul Filialei București UUR „Edelweis”, corul copiilor refugiați de la Școala Gimnazială Româno-Finlandeză, grupul artistic „Familia Mazur” din Odesa (Ucraina), actorul Vasile Toma și cantautorii Dan Mihail Vasilescu și Traian Chiricuța.

***

De la a învăța importanța cuvântului „mulțumesc” și până la a aprofunda opera poetului Mihai Eminescu copiii Școlii Gimnaziale Paltinu, din județul Suceava, sunt antrenați în activități care să le dezvolte creativitatea și evoluția de către cadre didactice inimoase care îi au în grijă.

Astfel, la 11 ianuarie, chiar în prima săptămână a celui de-al treilea modul educațional, sub atenta îndrumare a profesoarei de limba ucraineană, Constantina Bursuc, cu sprijinul directorului Școlii Gimnaziale Vatra Moldoviței, prof. Colban Monica Georgeta, elevii au desfășurat o activitate școlară dedicată „Zilei Internaționale a cuvântului „Mulțumesc”. Deși sunt abia în clasele a II-a și a III-a, micuții au fost stimulați să participe la discuții privind conotația acestei zile și au realizat diverse lucrări plastice, în care și-au exprimat mulțumirea față de părinți, bunici, prieteni și profesori.

La data de 13 ianuarie, elevii din întreaga școală au fost implicați într-o activitate dedicată poetului național Mihai Eminescu. Copiii au urmărit un material PowerPoint biografic, apoi au prezentat un moment artistic, care a cuprins cântece și poezii din opera marelui poet, interpretate și recitate în limba română și cu traduceri în limba ucraineană.

***

Sâmbătă, 14 ianuarie 2023, membrii Filialei Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România împreună

ună cu ucrainenii stabiliți în Cluj-Napoca au întâmpinat, la sediul Filialei, „Sărbătorile de iarnă pe stil vechi: Crăciunul, Anul Nou și Boboteaza (analiză și evocare)” într-o atmosferă festivă și lejeră.

Devenit deja tradițional, evenimentul de anul acesta a avut o notă de noutate, întrucât au participat, pe lângă membrii Filialei clujene și simpatizanții ucrainenilor din Cluj, și un număr considerabil de oaspeți din Ucraina, care, din motive bine-cunoscute, și-au găsit refugiul în orașul de pe Someș.

În debutul manifestării, președintele Filialei Cluj a UUR, conf. univ. dr. Ioan Herbil, a evocat succint importanța celor trei sărbători pentru creștini, precum și specificul acestora în rândul ucrainenilor. Astfel, au fost exemplificate tradițiile și obiceiurile care însoțesc celebrarea nașterii lui Iisus Hristos. Beneficiind, totodată, de prezența fraților noștri de dincolo de graniță, am putut afla cum sunt sărbătorite aceste date importante din calendarul creștin în diferite regiuni din Ucraina, fapt deosebit de interesant pentru toți cei prezenți.

Odată începută discuția despre tradiții și obiceiuri de Crăciun, Anul Nou și Bobotează din regiunea Maramureșului, mai exact din zonele unde trăiesc compact etnicii ucraineni, ucrainenii de dincolo de graniță au venit în completarea acestora, aducând noi și inedite informații, rezultând un dialog interesant al culturii și al tradițiilor.

Pe tot parcursul întâlnirii, au răsunat colinde ucrainene, urări specifice Anului Nou, precum și cântece populare ucrainene, asigurând o ambianță deosebit de plăcută, acestea fiind interpretate atât de membrii Coralei Filialei Cluj a UUR, cât și de ucrainenii stabiliți temporar în orașul de la poalele Feleacului.

***

Organizația de Tineret a Filialei București a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat, la 8 ianuarie, concursul de desen „Iarna pe uliță”, activitate de creație dedicată copiilor ucraineni din capitala României.

La concurs, au participat 16 copii ai membrilor filialei și ai refugiaților ucraineni. Comisia de jurizare, la finalul concursului, a hotărât să fie premiați toți copiii cu diplome de participare, cărți și reviste publicate de Uniunea Ucrainenilor din România și cu câte 200 de lei.

Lucrările micilor artiști vor fi publicate într-un album, de care aceștia se vor putea bucura și peste ani.

***

Membrii „Clubului Copiilor Ucraineni”, care funcționează în cadrul Filialei Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România, s-au adunat, la 15 ianuarie, pentru evenimentul „Tradiții de Crăciun și Anul Nou pe stil vechi ale ucrainenilor”.

Gazdele evenimentului au fost redactorul-șef al revistei pentru copii „Dzvonyk”, Lyudmya Dorosh, și Nataliya Hryshchenko – membru nou și activ al filialei. Doamnele le-au povestit copiilor despre obiceiurile și tradițiile sărbătorilor de iarnă și i-au provocat pe cei mici la activități creative, alături de părinții lor.

Atelierul de creație s-a axat pe confecționarea unor felinare din borcane, pe care copiii le-au realizat în diverse moduri, ca, de exemplu, tehnica decoupage, folosind sare de mare și vopsea. Totul s-a desfășurat într-o atmosferă festivă, colindele și urările ucrainene fiind liantul creativ în atelierul micilor artiști.

***

Sărbătorile de iarnă pe stil vechi i-au unit într-o atmosferă a emoțiilor și a tradițiilor și pe ucrainenii tulceni, care au celebrat, la 7 ianuarie, Crăciunul – Nașterea lui Iisus, iar între 13 și 14 ianuarie trecerea în Noul An.

Membrii Filialei Tulcea a Uniunii Ucrainenilor din România alături de membri ai Filialei Galați și de un grup format din refugiați din Ucraina au sărbătorit Crăciunul cu colinde ucrainene, iar invitații și gazdele s-au bucurat de preparatele specifice acestei sărbători, pregătite cu mare drag de gazde.

Refugiații au fost însoțiți de președintele Filialei Galați, doamna Ileana Leon, grupul vocal „Rebalka jr.” al organizației locale Crișan, iar invitatul Olimpiu Gheorghiu, de la Associated Press TV News, a inclus în filmarea sa „România Tulcea Christmas” aspecte de la acest deosebit eveniment.

„Revelionul pe stil vechi” a fost sărbătorit cu cântec, dans, voie bună, iar membrii tuturor organizațiilor locale din cadrul Filialei Tulcea a UUR au început Noul An cu speranța că acesta va aduce pace și liniște, cu rezultate bune în toate acțiunile propuse, fericire, prosperitate, viață lungă.

La sărbătorirea Anului Nou pe stil vechi, iau parte peste un milion de creștini ortodocși, unde locul central îl ocupă comunitățile de ucraineni, sârbi și ruși-lipoveni.

***

„Sărbătorile de iarnă pe stil vechi”, acțiune organizată de Filiala Galați a UUR, a avut loc la 20 ianuarie, evenimentul fiind deschis de studenții Facultății de Istorie din cadrul Universității Naționale „I.I. Mecinikov” din Odesa, însoțiți de decanul acesteia, prof. univ. dr. Veaceslav Kușnir, și de conf. univ. dr. Natalia Petrova.

Șase tinere, care au impresionat prin talent, coordonate de dna prof. Olha Cicena, au reconstituit o șezătoare din noaptea Sfântului Andrei,

(Continuare la pagina 5)

CRONICA ACTIVITĂȚII UUR

(Urmare de la pagina 4)

potrivit tradiției populare ucrainene. Fetele au pus în scenă un ritual secret de ghicire a sortitului și au interpretat cântece vesele, urături și colinde, inclusiv celebrul Șcedryk, cunoscut în toată lumea, grație compozitorului ucrainean Mykola Leontovici.

Prof. univ. dr. al Universității București, Radu Carp, și jurnalista ucraineană Marianna Prysjajniuk, autori ai cărții „Război în Europa”, au făcut, în aceeași zi, o prezentare a lucrării menționate, la acest eveniment fiind prezenți prodecanul Valerica Celmare și prof. univ. dr. George Enache din cadrul Universității „Dunărea de Jos” din Galați. Publicul a fost introdus în temele de actualitate care derivă din subtitlul cărții: Ucraina, România și Republica Moldova în fața agresiunii ruse.

Programul a continuat cu grupul tulcean „Zadunaiska Sici”, care a prezentat „Melanca”, colind vechi al cazacilor, și plugușorul, obicei din folclorul românesc. Grupul mixt de refugiați „Nadiia”, condus de Olha Cerniienco, și-a demonstrat, din nou, performanța artistică. Andra Alexia Necula, elevă a Liceului de Arte din Galați, a interpretat cântece populare românești, finalul concertului aparținându-i instrumentistului de la Centrul Cultural „Dunărea de Jos”, Ștefan Negură, cu interpretări la fluier, nai, ocarină etc.

Pe interpretarea cântecului „Hora Unirii”, care a încununat evenimentul, oamenii au simțit că, indiferent de naționalitate, trebuie să fie solidari în construirea unei lumi pașnice, iar cei 100 de participanți refugiați ucraineni au re trăit sentimentul normalității.

***

Uniunea Ucrainenilor din România a donat 20 de generatoare electrice noi către autoritățile administrației publice regionale din vestul Ucrainei.

În perioada 22-27 ianuarie, o parte dintre generatoare au fost transportate către Ivano-Frankivsk, Ujhorod și Lviv, urmând ca alte patru unități să fie predate luni, 27 ianuarie, Camerei de Comerț și Industrie din Cernăuți, cu care UUR a semnat recent un protocol de colaborare.

Produsele au fost achiziționate de Uniunea Ucrainenilor din România, din donațiile primite în contul special deschis de UUR, la 24 februarie 2022, pentru susținerea poporului ucrainean, afectat de război.

După declanșarea războiului în țara vecină, Uniunea Ucrainenilor din România a organizat zeci de transporturi cu ajutoare umanitare, conținând materiale de bază, de strictă necesitate, produse alimentare, apă, haine, produse de igienă, paturi pliante, pilote, perne, saci de dormit, medicamente uzuale, produse de igienă, scutece și mâncare pentru bebeluși, alte obiecte de strictă necesitate, inclusiv generatoare.

***

Filiala Suceava a Uniunii Ucrainenilor din România a găzduit, la 30 ianuarie a.c., o întâlnire între reprezentanții refugiaților ucraineni din județ și reprezentanți ai unor ONG-uri implicate în sprijinul acestora. Președintele UUR Suceava, Ilie Sauciuc, a vorbit despre minoritatea ucraineană din România, care s-a mobilizat activ în sprijinirea neîncetată a refugiaților, încă de la declanșarea războiului din Ucraina.

Acesta a reamintit că sediile UUR din Suceava și Siret au găzduit temporar refugiați, ajutându-i să-și găsească locuințe stabile. „Profesorii de limba ucraineană și localnicii etnici ucraineni au asigurat permanența în Vama Siret, traducând și oferind sprijin tuturor refugiaților. Au fost colectate mii de tone de alimente, îmbrăcăminte, medicamente, produse de igienă, obiecte de strictă necesitate și generatoare electrice, care, ulterior, au fost direcționate spre zonele afectate de pe teritoriul țării vecine”, a subliniat Ilie Sauciuc.

În prezent, în județul Suceava sunt 82 de elevi audienți și 31 de elevi înscriși în sistemul românesc de învățământ, cifre care fluctuează, deoarece vin noi solicitări sau sunt familii care se mută în alte județe. În calitate de inspector școlar pentru minoritatea ucraineană, Ilie Sauciuc a explicat că a fost constituită o comisie județeană care aprobă săptămânal cererile elevilor ucraineni de a se înscrie în calitate de audienți sau elevi în școlile sucevene. Acesta a invitat refugiații ucraineni să împrumute cărți de la biblioteca UUR și a oferit celor prezenți câte un „Ghid de conversație român-ucrainean”, două cărți și o agendă.

În cadrul întâlnirii, reprezentanții ONG-urilor și-au expus activitatea privind ajutorul acordat refugiaților în chestiuni de asistență medicală, școlarizare, consiliere juridică în obținerea documentelor și activități specifice, reuniunea dovădindu-se utilă în discutarea unor probleme cu care se confruntă refugiații ucraineni și identificarea soluțiilor.

Rezultate provizorii ale Recensământului Populației și Locuințelor 2021

Uniunea Ucrainenilor din România salută publicarea rezultatelor provizorii ale Recensământului Populației și Locuințelor 2021. Conform acestora, din totalul celor

(0,4% din populația județului) și Tulcea – 900 de persoane (0,4% din populația județului).

Rezultatele recensământului reconfirmă importanța comunității ucrainene din România, una dintre cele mai însemnate din punct de vedere cultural, istoric și ca pondere geografică, ucrainenii fiind a treia cea mai numeroasă minoritate etnică din România.

În același timp, datele publicate recent ne arată că și ucrainenii din România se confruntă cu problema declinului demografic, la fel ca și întreaga populație a României, numărul acestora fiind cu 9,98% mai mic față de recensământul anterior, derulat în 2011.

Este, însă, extrem de îmbucurător faptul că etnicii ucraineni din România au conștientizat importanța declarării identității lor etnice, lingvistice și religioase, aspecte ce vor avea un impact determinant pentru comunitate din punctul de vedere al fundamentării politicilor guvernamentale, atât la nivel central, cât și la cel local, precum și al dezvoltării teritoriale în anii următori.

Uniunea Ucrainenilor din România își va continua eforturile pentru păstrarea identității naționale, a limbii materne, a culturii și a obiceiurilor etnicilor ucraineni din România.

(sursa: uur.ro)

PLANUL DE ACȚIUNI/PROIECTE CULTURALE ALE UUR PE ANUL 2023

Filiala	Denumirea acțiunii	Locația	Data	Filiala	Denumirea acțiunii	Locația	Data
Arad	Tabără pentru copii	Brașov	iulie	București	Concurs pe teme istorice pentru copii și tineri ucraineni	București	decembrie
	Aniversarea a 35 de ani de la venirea primilor ucraineni în comuna Târnova	Târnova	iulie		Caraș-Severin	Zilele Culturii Ucrainene	Reșița
	Să cunoaștem comunitatea ucrainenilor din Sulina	Sulina	august			Schimb de experiență cu membrii Filialelor Timiș, Arad, Oradea, Satu Mare	
	Concert de muzică religioasă – ediția a VI-a	Târnova	septembrie			Ziua Independenței Ucrainei	Caransebeș
	Bucuria recoltei la ucraineni – ediția a II-a	Chișlaca	octombrie			Identitatea etniei ucrainene din Banatul Montan	Caransebeș
	Proiect „Toamna – interculturalitate ucraineni-români” – ediția a II-a	Târnova	octombrie			OTUR – Promovarea identității cultural-artistice în rândul tinerilor	Cornuțel
	Ziua Limbii Ucrainene	Târnova	noiembrie			Festival de cântec religios	Reșița
	Schimb de experiență între tinerii ucraineni din Arad și Banat	Arad, Timiș	noiembrie			Să ne bucurăm de roadele toamnei!	Sălbăgel
	Concert de colinde ucrainene	Târnova	decembrie			Întâlnire cu fiii satului	Cornuțel
	Întâlnire cu minoritatea săsească din Făgăraș	Făgăraș	iulie			Ziua Limbii Ucrainene	Zorile
Botoșani	Festivalul fanfarelor ucrainene	Cândești	iulie			File de istorie – Holodomorul	Zorile
	Să ne cunoaștem rădăcinile	Rogojești – Mihăileni	iulie	Cluj-Napoca		Festival de colinde și datini ucrainene	Reșița
	Întâlnire cu ucrainenii din Maramureș	Rona de Sus	august		Noaptea de Kupala (din cadrul „Clubului micilor ucraineni”)	Cluj-Napoca	iulie
	Ziua Națională a Ucrainei	Cândești	august			Ziua Independenței Ucrainei (din cadrul „Clubului micilor ucraineni”)	Cluj-Napoca
	Sportul pentru toți ucrainenii	Agafon – Botoșani	septembrie			185 de ani de la nașterea scriitorului și traducătorului Ivan Neciui Levytskyi	Cluj-Napoca
	Tradiții și obiceiuri ucrainene la Cândești – Bucovina	Cândești	octombrie			Clopoțelul ne cheamă la școală! (din cadrul „Clubului micilor ucraineni”)	Cluj-Napoca
	Ziua Limbii Ucrainene	Rogojești	noiembrie			Ziua Limbii Ucrainene	Cluj-Napoca
	Sărbătoarea de Centenar în satul Tudor Vladimirescu, comuna Avrămeni	Tudor Vladimirescu	noiembrie			Meșteșuguri populare ucrainene (din cadrul „Clubului micilor ucraineni”)	Cluj-Napoca
	Sărbătorim Ziua Națională a patriei adoptive	Botoșani, Cândești	decembrie			190 de ani de la nașterea scriitoarei Marko Vovciok (1833-1907)	Cluj-Napoca
	Festivalul de colinde ucrainene	Botoșani, Cândești	decembrie			Moș Crăciun cu plete dalbe (din cadrul „Clubului micilor ucraineni”)	Cluj-Napoca
	Vine, vine Moș Crăciun la elevii ucraineni	Botoșani, Rogojești, Mihăileni, Cândești, T. Vladimirescu	decembrie	Galați		Dialog intercultural al tinerilor aparținând minorităților naționale din Galați	Galați
București	Folk rock fest „Ruja troiaka” – ediția a IV-a	București	iulie			Ziua Independenței Ucrainei	Galați
	Călătorie de documentare la Filiala Tulcea	Tulcea	iulie			Concert de muzică cultă din repertoriul compozitorilor ucraineni	Galați
	Concurs literar pentru copii și tineri ucraineni	București	august			Hatmanul Ivan Mazepa – între mit și realitate istorică	Galați
	Călătorie de documentare la Filiala Iași	Iași	august			Comemorarea victimelor Holodomorului	Galați
	Ziua Independenței Ucrainei	București	august			Ziua Limbii Ucrainene	Galați
	Să-i cunoaștem pe tinerii ucraineni din Serbia. Călătorie de documentare la Belgrad (OTUR)	Belgrad	septembrie			Seară de colinde ucrainene	Galați
	Săptămâna teatrului ucrainean	București	septembrie			Sărbătoarea pomului de Crăciun	Galați
	Festival de muzică religioasă „Acoperă-ne pe noi cu Acoperământul Tău, Preasfântă Fecioară” – ediția a IV-a	București	octombrie	Iași		Marcarea Zilei Naționale a Ucrainei și a Drapelului de stat. Proiect: Broșură – Pași spre independență	Iași
	Concurs pe teme istorice pentru copii și tineri ucraineni	București	octombrie			Vizită de studiu și documentare în Ucraina (restantă din 2021)	Ucraina
	Masă rotundă „De strajă lângă ei pune-voi cuvântul” – comemorarea scriitorilor ucraineni din România	București	noiembrie			Masa rotundă – Pylyp Orlyk la Iași	Iași
	Comemorarea victimelor Holodomorului	București	noiembrie			Ziua Limbii Ucrainene. Evocarea literar artistică a scriitorilor și poezilor din Bucovina. Expoziție de carte	Iași
	Sfântul Nicolae în mijlocul copiilor	București	decembrie			Seară de film documentar și artistic al minorităților din Iași. Masa rotundă dedicată Zilei memoriei jertfelor Holodomorului (1932-1933)	Iași

(Continuare la pagina 7)

PLANUL DE ACȚIUNI/PROIECTE CULTURALE ALE UUR PE ANUL 2023

Filiala	Denumirea acțiunii	Locația	Data	Filiala	Denumirea acțiunii	Locația	Data
Iași	Spectacol omagial dedicat Zilei Minorităților	Iași	decembrie	Suceava	Ziua Minorităților Naționale	Rădăuți	decembrie
Maramureș	Sărbătoarea cântecului și dansului ucrainean	Crasna Vișeuului	iulie		Colinda ucraineană – specificitatea acestora în Bucovina	Siret	decembrie
	Sărbătoarea cântecului de nuntă la ucraineni	Valea Vișeuului	iulie	Timiș	Seară culturală interetnică	Remetea Mică	iulie
	Vara la stână	Rona de Sus	august		Turneu de fotbal al tinerilor ucraineni	Știuca	iulie
	Specificul folclorului ucrainean și al minorităților	Coștiui	august		Datini și tradiții la ucrainenii din Lugoj	Lugoj – Teatrul Național „Traian Grozăvescu”	iulie
	Folclorul ucrainean (cântece și dansuri)	Bocicoiu Mare	august		Timișoara – capitală culturală	Timișoara	iulie
	Festivalul Minorităților Naționale din România	Sighetu Marmăției	septembrie		Concert religios la Știuca	Știuca	august
	Dialogul generațiilor, promovarea cântecului ucrainean	Crăciunești	septembrie		Marcarea Zilei Naționale a Ucrainei	Timișoara	august
	Caravana folclorului ucrainean	Vișeu de Sus, Baia Mare	septembrie		Hramul Bisericii Ortodoxe din Timișoara	Timișoara	august
	Întâlnire cu fiii satului	Lunca la Tisa	octombrie		Festivalul Interetnic al Minorităților din Timișoara	Timișoara – Parcul Rozelor	septembrie
	Sărbătoarea folclorului ucrainean	Repedea	octombrie		Gala maramureșeană în Banat	Bârna	septembrie
	Obiceiuri de toamnă la ucraineni	Remeți	noiembrie		Din Maramureș la Știuca	Știuca	septembrie
	Ziua Limbii Ucrainene	Sighetu Marmăției	noiembrie		Perpetuarea limbii și a tradițiilor ucrainene în cadrul familiei mixte	Timișoara	septembrie
	Sărbătorirea Pomului de iarnă	Toate școlile maramureșene în care se studiază limba ucraineană	decembrie		Concurs de interpretare a cântecului ucrainean	Știuca	octombrie
Satu Mare	Conviețuire interetnică în Satu Mare – concurs de artă culinară tradițională	Satu Mare	iulie		Zilele Culturii Ucrainene	Variaș	octombrie
	Sărbătorirea Zilei Naționale a Ucrainei și a Drapelului Ucrainei	Satu Mare	august		Festival culinar în rândul tinerilor ucraineni	Timișoara	octombrie
	Tradiții de toamnă (Ziua recoltei) la ucrainenii sătmăreni	Terebești	septembrie		Ziua ucrainenilor din Criciova	Criciova	noiembrie
	Ziua Culturii Ucrainene	Micula	octombrie		Ziua Limbii Ucrainene	În școlile cu predare în limba ucraineană	noiembrie
	Simpozion Internațional „Relații româno-ucrainene. Istorie și contemporaneitate”. Ziua Limbii Ucrainene	Satu Mare	noiembrie		Lumânarea nestinsă – Victimele Holodomorului	Timișoara	noiembrie
	Sărbători de iarnă la ucrainenii sătmăreni	Micula	decembrie		Schimb de experiență între tinerii ucraineni din Arad și Timiș	Arad, Timiș	noiembrie
Suceava	Obiceiuri ucrainene la Ploșcii	Ploșcii	iulie		Sărbătorirea Pomului de Crăciun	În școlile cu predare în limba ucraineană	decembrie
	Identitatea religioasă a ucrainenilor	Dărmănești	iulie		Festival Internațional de Colinde Ucrainene în Banat	Timișoara – Casa de Cultură a ucrainenilor	decembrie
	Școala de vară pentru elevii care studiază limba maternă	Bălcăuți	iulie	Tulcea	Întâlnire artistică și gastronomică „Spivaemo i jaremo perohe”	Sulina, Letea, Chilia Veche	iulie
	Concert de muzică religioasă ucraineană	Maidan, Cacica	august		Tradiții în gastronomia ucraineană. „Festivalul Borșului Pescăresc” – ediția a VIII-a	Sulina, Tulcea	iulie
	Ziua Ucrainei	Siret	august		Aniversarea Independenței de Stat a Ucrainei	Tulcea	august
	Cupa minorității ucrainene la sporturi individuale și de echipă	Negostina	august		Pe urmele cazacilor zaporojeni	Murighiol	august
	Bucătăria ucraineană – tradiții culinare de toamnă	Izvoarele Sucevei	septembrie		Zilele Culturii Ucrainene	Letea, Pardina, Telița, Dunavăț, Ciucurova	septembrie
	Elmovei lest – festival de cântece ucrainene	Ulma	septembrie		Dialog intercultural al tinerilor aparținând minorităților naționale	Tulcea	octombrie
	Personalități ucrainene sucevene	Brodina	octombrie		Conferința internațională: „Contribuția Cazacilor Zaporojeni la stabilitatea teritorială și administrativă a Dobrogei de Nord din secolul XIX”	Tulcea	octombrie
	Ziua Educației în școlile în care se predă limba ucraineană	Toate organizațiile	octombrie		Zilele Culturii Ucrainene	Crișan, Caraorman, Chilia Veche	noiembrie
	Gospodina ucraineană – tainele murăturilor	Milișăuți	octombrie		Să nu ne uităm istoria. Holodomorul din Ucraina	Tulcea	noiembrie
	Să ne cunoaștem trecutul – Holodomorul din Ucraina anilor 1932-1933	Rădăuți	noiembrie		Ziua Minorităților Naționale	Tulcea	decembrie
	Omagierea scriitoarei Olha Kobyleanska	Gura Humorului	noiembrie				

(Continuare la pagina 10)

Parada portului popular ucrainean, la Craiva - Arad

Pentru că în comuna Craiva din județul Arad s-a înrădăcinat o frumoasă comunitate de etnici ucraineni, oameni buni și gospodari, care au reușit să se integreze în comunitatea existentă, Filiala Arad a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat aici, duminică, 11 decembrie 2022, un frumos eveniment dedicat acestora: „Parada portului popular ucrainean”. Faptul că acesta s-a desfășurat în incinta Primăriei comunei Craiva spune mult despre colaborarea impecabilă pe care Filiala Arad a Uniunii Ucrainenilor din România, prin domnul președinte Gavrilă Miculaiciuc, o are cu autoritățile publice locale de aici. De altfel, la eveniment, au fost prezenți atât primarul comunei Craiva, cât și viceprimarul comunei învecinate, Beliu, acolo unde trăiește de asemenea o comunitate importantă de etnici ucraineni.

Cu siguranță, portul popular constituie una dintre cele mai importante caracteristici ale unui popor, alături de limba maternă, care a fost celebrată la data de 9 noiembrie în cadrul evenimentelor dedicate „Zilei Limbii Ucrainene”. Acum, a venit rândul portului popular ucrainean să fie sărbătorit.

La eveniment, a fost invitat și un grup de copii de la Școala Gimnazială din Știuța, județul Timiș. Aceștia nu doar că și-au purtat cu mândrie frumoasele costume populare, ci, totodată, au interpretat într-un mod minunat diverse cântece ucrainene. Lor li s-au alăturat copiii de la Școlile din Târnova, Dud, Chier, tineri și bătrâni etnici ucraineni din comunele Târnova, Craiva și Beliu. Nestemate ale trecutului, costumele purtate de aceștia au încântat privirile spectatorilor.

Orice costum popular are încifrată identitatea unei națiuni, idealul său estetic, aspirațiile și valorile acesteia. Costumul popular ucrainean într-

chipează sufletul slav, dragostea ucrainenilor pentru culori vii, având, în același timp, o eleganță și un rafinament desăvârșit. De-a lungul secolelor, cu toate că a evoluat, costumul popular ucrainean și-a păstrat semnificația istorică și valoarea artistică. Mai mult, este vizibil faptul că popoarele vecine au împrumutat unele de la altele elemente ale portului popular, simbolic vorbind, s-au înfrățit prin cultură.

În prezent, straiile populare nu se mai poartă zi de zi, decât în foarte puține locuri, de către bătrâni. Cu toate acestea, portul popular nu pierde, căci, în zilele de sărbătoare sau la evenimente culturale, oamenii încă îmbracă frumoasele costume populare, mărturie ale trecutului și bijuterii ale prezentului. Nu putem decât să mulțumim Uniunii Ucrainenilor din România pentru finanțarea acestor evenimente care țin aprinsă flacăra identității culturale ucrainene.

Gianina BUTAR

Dor de șezătoare

nu fie o atmosferă monotona, în nopțile de șezătoare, femeile glumeau, inventau diferite versuri și așa luau naștere cântecele inspirate din realitatea cotidiană, fiind lăsate moștenire din moși-strămoși și foarte bine păstrate în lada cu zestre. Aici, mă refer la cântecele negostinene pe care nu le-am auzit în alte părți. Cândva, unele femei din Negostina, județul Suceava, aveau un mare talent creativ, un har de la bunul Dumnezeu de a expune realitatea prin glasul lor melodios. Aceste cântece au fost culese și adunate într-o carte intitulată „Доробок покоління” („Prinosul generațiilor”). Astăzi, se cântă cu mare plăcere cântecele populare din Negostina, toate fiind doar în limba ucraineană. Dar asta nu e tot. Când lucrul era în toi și cântecul răsună prin vocile minunate ale femeilor, începeau să sosească și bărbații în ajutor. Se încingea atât cântecul, cât și dansul în ritmul strinelor unei viori sau în ritmul unui fluier, și chiar în ritmul bătailor unor linguri în colțul mesei, în loc de tobă. Și uite așa, serile erau frumoase, vesele, iar oamenii se distrau prin muncă.

Mamele pregăteau zestre pentru fetele de măritat, care era obligatorie la momentul căsătoriei, realizând: perne de diferite mărimi, plăpumi,

covoare, lăicere, mileuri, ștergare, iar costumul popular avea o foarte mare însemnătate și valoare, trebuia să fie cel mai frumos. Toată iarna era destinată lucrului de mână, iar bărbații aveau grijă de treburile de afară: răneau zăpada care era uneori din abundență, tăiau lemne pentru foc, îngrijeau animalele din gospodărie. Pentru șezătorile de altă dată era un respect deosebit, iar femeia gazdă trebuia să pregătească și ceva gustare: pampuște, plăcinte, compot de fructe – uzvar (din felii de mere sau pere uscate vara la soare), chiar și o cană cu vin de struguri.

Noi ne amintim cu drag de vremurile de demult, când nici nu era electricitate, iar totul se desfășura la lumina lămpii cu petrol. Astăzi, totul e modernizat, datorită noilor tehnologii, și se găsesc fel de fel de produse executate mecanic, dar cine nu uită și îndrăgește lucrul manual autentic este un adevărat creator de modele. Se mai găsesc și astăzi femei îndrăgostite de frumos, care nu uită că două mâini dibace pot face minuni.

Am surprins câteva imagini ale unor foarte pricepute femei din Negostina, care iau în serios lucrul de mână autentic. Cinste lor!

Felicia GRIGORAȘ

„INFLUENȚE UCRAINESE ASUPRA PERSONALITĂȚII LUI MIHAI EMINESCU”

– proiect educațional –

„Eminescu? Era o frumusețe! O figură clasică încadrată de niște plete mari negre: o frunte înaltă și senină, niște ochi mari – la aceste ferestre ale sufletului se vedea că cineva este înăuntru; un zâmbet blând și adânc melancolic. Avea aerul unui sfânt coborât dintr-o icoană”.

(I. L. Caragiale)

Eminescu a fost și va rămâne poetul tuturor românilor. În fiecare an, elevii alături de dascălii lor organizează diferite manifestări dedicate celui care este supranumit *Luceafărul poeziei românești*. La data de 27 ianuarie, la Școala Gimnazială Călinești Cuparencu, s-a desfășurat a doua ediție a proiectului educațional inițiat de Uniunea Ucrainenilor din România, Filiala Suceava, reprezentată de președintele Ilie Sauciuc.

Scopul acestui proiect a fost organizarea de activități comune, în vederea sărbătoririi lui Mihai Eminescu, a cunoașterii originilor sale paterne legate de localitatea Călinești Cuparencu și evidențierea perioadei de studiu de la Cernăuți, ca semn al prețuirii și al interesului pentru creația eminesciană.

Manifestarea cultural-artistică a debutat cu depunerea coroanelor de flori la bustul poetului și vizitarea punctului documentar „Vasile Eminovici” din curtea Bisericii „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”. Rugăciunea de pomenire pentru cei adormiți a fost oficiată de consilierul eparhial al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, preotul Mihai Cobziuc.

În cuvântul de deschidere, prof. Ilie Sauciuc a subliniat că potrivit calendarului iulian Anul Nou este sărbătorit la data de 14 ianuarie, fiind cunoscut faptul că ucrainenii respectă sărbătorile pe stil vechi. În contextul apropierei celor două date, 14 ianuarie – Anul Nou pe stil vechi, și 15 ianuarie – ziua de naștere a lui Mihai Eminescu, acesta a vorbit despre asemănările dintre cei doi mari poeți, aparținând literaturii universale, Mihai Eminescu și Taras Șevcenko, îndemnând elevii la lecturarea operelor celor doi scriitori.

Activitățile din cadrul acestui parteneriat au adus în prim-plan viața și opera uneia dintre cele mai importante voci ale literaturii române. Astfel, elevii, îndrumați de profesorii și învățătorii lor, au realizat o expoziție de desene inspirate din lirica eminesciană și lucrări executate prin tehnica origami și quilling. În holul Școlii Gimnaziale Călinești Cuparencu, a fost amenajată o expoziție de carte și copii după manuscrisele ce aparțin marelui poet român. Participanții au luat parte la discuțiile privind legăturile lui Eminescu cu locurile unde a trăit Vasile Eminovici, bunicul acestuia. Manifestarea a culminat cu susținerea recitalului lirico-muzical „La steaua care-a răsărit”, în cadrul căruia elevii, îndrumați de doamnele profesoare Loredana Mândrășteanu, Lavinia Costiuc, Delia Martineac, Oana Nicolaiciuc, au prezentat un colaj de poezii și cântece pe versurile lui Eminescu atât în limba română, cât și prin traduceri în limba ucraineană. Elevii de la Șerbăuți, îndrumați de prof. Alina Mazureac, au recitat *Luceafărul* în limbile română, ucraineană, engleză, franceză și italiană, arătând melodicitatea poeziei eminesciene în orice limbă. Grupul de refugiate din Ucraina, „Spivuci ukrainky”, care își desfășoară activitatea la sediul UUR Suceava, a interpretat un cântec în limba ucraineană. În cadrul dezbaterilor „Eminescu – rădăcini la Călinești Cuparencu”, participanții și-au exprimat liber opiniile legate de tematica activității.

Desfășurarea acestui eveniment a fost posibilă prin parteneriatul cu Primăria Șerbăuți (primar Cătălin Sanduleac), Școala Gimnazială Șerbăuți (directoare Silvia Boiciuc), Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Suceava (directoare Silvia-Corina Nuțu), Școala Gimnazială Măriței (director George Hreniuc), Școala Gimnazială „Bogdan Vodă” din Rădăuți (director Radu-Gheorghe Munteanu) și prin contribuția echipei formate din: insp. prof. Lucia Mihoc, prof. Gabriela Cazac, prof. Mihaela-Delia Martineac, prof. Loredana Mândrășteanu, prof. Oana Nicolaiciuc, prof. Lavinia Costiuc, prof. Alina Mazureac, pr. Mihai Cobziuc, bibliotecar Adriana Iriciuc și bibliotecar Lăcrămioara Andrei.

Delia MARTINEAC

PLANUL DE ACȚIUNI/PROIECTE CULTURALE ALE UUR PE ANUL 2023

Filiala	Denumirea acțiunii	Locația	Data
Tulcea	Participare la Festivalul Colindelor din Banat	Timișoara	decembrie
	Seară de colinde ucrainene	Toate organizațiile locale	decembrie
	Sărbătorirea Pomului de Crăciun	Letea, Murighiol, Tulcea, Pardina, Crișan, Sfântu Gheorghe	decembrie
Comisia pentru Cultură	Întâlnirea scriitorilor cu cititorii	Caraș-Severin	iulie
	110 ani de la nașterea scriitorului ucrainean Platon Voroniko	București	august
	Concurs Național „Tinere talente ucrainene” – ediția a VII-a		august/septembrie
	160 de ani de la nașterea scriitoarei ucrainene Olha Kobyleanska	Suceava	noiembrie
	Participarea la Târgul Internațional Gaudeamus	București	noiembrie
	Conferința Internațională–„Ucrainenii din România” – Istorie, contemporaneitate și perspective, ediția a V-a	București	noiembrie
	190 de ani de la nașterea scriitoarei Marko Vovciok (1883-1907)	București	decembrie
Comisia pentru educație și știință	Cursuri de perfecționare pentru cadrele didactice care predau limba ucraineană/în limba ucraineană, în instituții abilitate din Ucraina	Ucraina	septembrie
	Consfătuirile naționale ale cadrelor didactice de limba și literatura ucraineană, de educație muzicală și de religie – Cultul Ortodox Ucrainean		octombrie
	Încheierea de parteneriate între unități școlare din România și Ucraina	Unități școlare din România / sediile UUR	În decursul anului școlar 2023-2024
OFUR	Festivalul tinerilor ucraineni	În toate filialele UUR	iulie
	Tabără pentru elevii ce studiază limba ucraineană	București	iulie-august
	„Din nou, la școală!” – oferirea unui ghiozdan echipat cu rechizite și cele necesare parcurgerii unui an școlar cu succes pentru elevii nevoiași	În toate filialele UUR	septembrie
	Zilele filmului ucrainean	În toate filialele UUR	octombrie
	Traininguri/cursuri pe diferite domenii de interes pentru tinerii ucraineni	În toate filialele UUR	noiembrie
Sediul Central al UUR	Tabără de vară pentru elevii ucraineni	Jupiter	iulie
	Cursuri de dezvoltare pentru președinții de organizații locale și membri ai comitetelor	Constanța	iulie-august
	Cursuri de dezvoltare pentru consilieri/viceprimar/primar, aleși ai UUR	Constanța	septembrie
	Concurs „Cel mai activ director”		septembrie-octombrie
	Ziua Limbii Ucrainene		noiembrie

PRIETENIE DE CINCI ANI ÎNTRE COLEGIILE PEDAGOGICE DE LA SUCEAVA ȘI CERNĂUȚI

Una dintre noțiunile fundamentale ale pedagogiei contemporane este parteneriatul educațional ca atitudine și concept în abordarea curriculară flexibilă și deschisă a problemelor privind educația, modalitatea prin care partenerii decid să acționeze împreună, participând la diverse activități, în vederea atingerii scopului comun.

„Elevi acum – profesori în devenire” este un proiect educațional internațional, inițiat, în anul 2017, de Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Suceava și Colegiul Pedagogic al Universității Naționale de Stat „Iurii Fedkovyci” din Cernăuți, Ucraina. Începând cu anul acesta, Uniunea Ucrainenilor din România (UUR), Filiala Suceava, s-a alăturat ca partener în cadrul acestui proiect, coordonat de prof. dr. Silvia-Corina Nuțu – director, prof. Gabriela Cazac – director adjunct și prof. Lucia Mihoc – inspector școlar. Echipa de proiect a Colegiului Național „Mihai Eminescu” din Suceava este formată din: prof. Ana-Maria Catargiu, prof. Rodica Cozaciuc, prof. Florentina Nășulea, prof. dr. Delia Martineac, prof. Cezara Iacob, prof. Ionuț Hîrceag, prof. Raluca Cîrțu, prof. Ancuța Gorban-Cojocariu, prof. Cătălina Popescu, prof. Maria Cotos.

Vineri, 9 decembrie 2022, a sosit, la Suceava, pentru a reînnoi Acordul de parteneriat, o delegație din Ucraina, formată din: Palii Natalia Teodorivna, directorul colegiului partener, Juk Myroslava Ivanivna, directorul adjunct, Bachynskii Dmytro Volodymyrovici, șeful Centrului de Cooperare Internațională, și profesorii metodiști: Mațkuliak Olha Anatoliivna, Hudyma Liudmyla Volodymyrivna. Delegația ucraineană a vizitat Colegiul Național „Mihai Eminescu”, apoi a participat la sesiunea de lucru în vederea stabilirii activităților care se vor derula în cadrul proiectului. Acordul a fost parafat de reprezentanții celor trei instituții partenere: dna prof. dr. Silvia-Corina Nuțu, directorul Colegiului Național „Mihai Eminescu” din Suceava, dl Ilie Sauciuc, președintele Filialei Suceava a UUR, și dna prof. dr. Palii Natalia Teodorivna, directorul Colegiului Pedagogic al Universității Naționale „Iurii Fedkovyci” din Cernăuți, Ucraina.

A urmat o scurtă vizită la sediul UUR din Suceava, unde oaspeții au poposit în biblioteca organizației, pentru a selecta o serie de volume în limba română, primite în dar. Domnul președinte Ilie Sauciuc a subliniat faptul că UUR are o mare deschidere către învățământul în limba maternă ucraineană și sprijină inițiativele venite din această direcție.

Proiectul „Elevi acum – profesori în devenire” are ca scop dezvoltarea competențelor de exprimare psihopedagogică și a conduitelor didactice performante ale elevilor de liceu, în vederea creșterii eficienței calității procesului instructiv-educativ, precum și dezvoltarea de relații interinstituționale și interpersonale stabile privind colaborarea, în vederea desfășurării unor proiecte viitoare. Această inițiativă se adresează elevilor din clasele IX-XII – profil învățător-educatoare, educator-puericultor și cuprinde trei secțiuni: *Eseuri, Proiecte de activități extrașcolare și Miniproiecte de cercetare psihopedagogică*. Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Suceava, Colegiul Pedagogic al Universității „Iurii Fedkovyci” din Cernăuți și Filiala Suceava a UUR se angajează ca, pe parcursul derulării acestui acord de parteneriat, să primească delegații formate din cadre didactice, elevi și studenți, aflate în vizită de lucru; să realizeze activități, proiecte / programe comune în domeniul educațional; să organizeze și să participe la conferințe științifice, simpozioane, mese rotunde, training-uri, concursuri etc.

Amprenta culturală este importantă, pentru că determină bogăția diversității la nivelul grupului social. Activitățile din cadrul acestui parteneriat au numeroase avantaje, oferind cadre noi în dezvoltarea personalității elevilor și permițând parcurgerea unor activități de învățare transdisciplinare și interdisciplinare centrate pe tinerii participanți care pot pune în aplicare cunoștințele dobândite prin implicare interactivă în schimburi de experiențe, socializând și perfecționându-și capacitatea de comunicare.

Mihaela Delia MARTINEAC

DE ZIUA CULTURII NAȚIONALE, INVITAȚIE LA ÎMBOGĂȚIRE SPIRITUALĂ

La mijloc de Gerar, am rupt o fărâmbă din nemărginirea timpului, întâlnindu-ne cu sufletul eminescian prin intermediul versurilor sale.

Elevii clasei a V-a, coordonați de doamnele profesoare Anca Știubianu și Lăcrămioara Grigoriuc, au recitat din lirica lui Eminescu atât în limba română, cât și în limba ucraineană. De asemenea, au interpretat cântece pe versurile acestuia.

Momentul artistic a fost precedat de lectura textului „Pâinea” de Nicolae Rusu, o poveste simplă, care surprinde destinul lui Mihai Eminescu pe înțelesul copiilor. Nașterea viitorului poet a fost un eveniment firesc: „În această lume și pe această planetă a oamenilor, într-un cătun așezat la poale de munți, la jumătatea unui secol și în miezul unei luni de iarnă, într-o familie numeroasă de agricultori, iată, se mai naște un copil”.

Băiețelul născut în miezul iernii și botezat Mihai nu iese cu nimic în evidență. Se joacă, merge la școală..., poate, este doar un pic mai sensibil la frumusețile naturii: „E un băiat la care te poți uita, căci cu soarele nu are de gând să se întreacă, iar într-un an crește la fel ca și ceilalți semeni ai săi. Atunci când copiii, la vârsta potrivită iau calea școlilor, merge și el cu ei. Îi place, desigur, să se hărjonească, să admire flori și să asculte tril de păsări. Mai ales preferă să urmărească stelele cerului, apoi să se viseze pe tărâmurile fermecate de basm”.

Asemenea fiecăruia om care trebuie să susțină examenul existenței sale pe pământ, Băiatul din povestea noastră se pregătește serios pentru acest moment, care, conform tradiției, constă în coacerea unei pâini: „Dar trec niște ani și îl ajunge timpul să susțină examenul de maturitate. Marea majoritate a acestor oameni, după o tradiție a neamului, prețuiește în primul rând măiestria de a coace pâine. Tinerii participă la un concurs pentru cea mai bună, mai frumoasă și mai gustoasă pâine. Câștigă însă cununa de slavă pâinea care își păstrează un timp cât mai îndelungat calitățile”.

Dintotdeauna trecerea omului prin viață este cuprinsă într-o carte de vizită, care, la un moment dat, va fi apreciată de un *juriu*. N-a scăpat nici eroul poveștii noastre de această experiență de viață: „Selecția și prețuirea e făcută de un competent și numeros juriu, în frunte cu un înțelept. Acesta este alb și uscat de bătrânețe, incoruptibil și neîndurător de exigent, Timpul”.

Predestinat să coacă o pâine gustoasă și hrăitoare, „...începe Băiatul să se pregătească pentru a-și susține examenul existenței sale pe fața pământului. Dar, abia începute pregătirile, i se arată deodată zâna destinului său. Ea îl sfătuiește să plămădească aluatul doar într-un răstimp de treizeci și nouă clipociri de pleopă. Dar să amestece neapărat în el și gândurile sale cele mai profunde, și amintirile sale cele mai luminoase, și viziunile sale cele mai frumoase. Băiatul respectă cu sfințenie sfaturile și, la timpul potrivit, se prezintă cu pâinea sa de toate zilele la judecată”.

Omul își fixează multe obiective în viață. Pentru a le atinge, sunt mai multe căi: mai strâmbe, mai drepte. Băiatul din poveste rămâne vertical și „...respectă cu sfințenie sfaturile și, la timpul potrivit, se prezintă cu pâinea sa de toate zilele la judecată. Aici vede pâini neasemuit de frumoase. Unele au semnele celor mai gingașe flori de pădure, altele – îmbătătoare arome ale cerului spălat de ploii primăvăratice. Sunt și pâini care reflectă chiar și chipuri ale mai marilor lumii – în speranța de a le câștiga indulgența. Băiatul cu pâinea sa modestă înțelege, resemnat, că locul său e cel din urma tuturor. La drept vorbind, așa se și întâmplă”, căci mulți gustând din pâinea Băiatului au strâmbat din nas, au aruncat bucăți din pâine pe jos și chiar l-au etichetat pe Băiat ca fiind nebun. Să nu uităm însă că acela care stabilește calitatea pâinii este „bătrânul, temutul și neînduplecatul Timp”. Acesta are o mare calitate: răbdarea. Așa că „vine clipa când ...trece cu bagheta sa magică peste puzderia de pâini. Într-o clipită se prefac mai toate în bulgări de pământ sau coji mușcate și uscate ca iasca. Unele ajung să devină praf și pulbere, altele – turte de lut împietrit. Doar pâinea Băiatului rămâne rumenă și proaspătă ca și cum ar fi fost scoasă chiar atunci din cuptor. Cum rămăsese cel mai din urmă, Băiatul se pomenește deodată cel dintâi. Iar când încep a gusta din pâinea lui nenumărați bărbați și femei, bătrâni și copii, fiecare dintre ei își vede aievea mama, privindu-i dulce dintr-o negură de vremi. Apoi, mai zăresc niște flori și niște găze într-o poiană de argint, jucând la o nuntă, și un șir de plopuri fără soț. Mai simt și niște flori de tei, curgând ușor și lin în pletele unei fete, care e o preafrumoasă fiică de împărat, precum fecioara-i între sfinți și luna-i între stele. Mai aud și niște tânguioase sunete de clopot, seara, pe deal... Apoi, ascultă și niște profunde învățături ale unor oameni de alte neamuri. Mai înțeleg și tâlcul celor spuse în istorie cu cele cinci, apoi, cu șapte pâini ce au potolit odată foamea unei nenumărate mulțimi...”.

Aroma și gustul acestei pâini dăinuie de 157 de ani (1866 este anul primelor manifestări literare ale lui Eminescu. În luna ianuarie, moare profesorul de limba română Aron Pumnul, iar elevii scot o broșură denumită „Lăcrămioarele învățăcelilor gimnaziști”, acolo unde apare și poezia „La mormântul lui Aron Pumnul”, semnată de M. Eminoviciu): „Și cei care se înfruptă din pâinea Băiatului adună apoi coșuri de firimituri pentru a plămădi cu ele alte pâini. Și nu uită să transmită din gură-n gură, secole la rând, numele celui ce hrănește neconținut nu numai neamul românesc, ci și întreaga suflare omenească. E vorba de cel care a fost, este și va fi de-a pururi Mihai Eminescu”.

Atât de simplă, dar atât de plină de semnificații este povestea scrisă de Nicolae Rusu. Titlul atrage atenția lectorului asupra simbolului în jurul căruia se focalizează întreaga acțiune a textului.

Pâinea este recunoscută ca hrană sacră, simbol al împărtășaniei, fiind mai degrabă o hrană spirituală. În tradiția creștin ortodoxă, pâinea este simbolul vieții, bogăția pe care I-o cerem Domnului prin rugăciuni și pilde din vremuri precreștine. Sunt aproape două mii de ani de când Iisus Hristos împreună cu Apostolii Săi au luat parte la celebra Cina cea de Taină. Mântuitorul a rupt o pâine și a spus: „Măncați! Acesta este Trupul Meu”, și pornind de la acest eveniment, astăzi, creștinii se împărtășesc cu vin și anafură și se roagă pentru „pâinea cea de toate zilele”.

Pornind de la pâine, un simbol sfânt, scriitorul Nicolae Rusu transformă povestea sa într-o metaforă absolută. Spunea folcloristul Simeon Florea Marian că „Grâul este cinstea mesei”. Mulți dintre noi, fie că trăim la sat, fie la oraș, respectăm încă obiceiul, moștenit de la bunicii și părinții noștri, de a așeza pâinea pe masă la loc de cinste, într-un ștergar alb și curat, și înainte de a mânca din ea să facem semnul crucii deasupra ei. Pentru o parte dintre noi, și opera lui Eminescu este ținută la loc de cinste, în ungherele sufletului și pe rafturile bibliotecii.

Prozatorul Nicolae Rusu, asemenea literatului Ilie Cristea – primul patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, Miron Cristea – care a compus metafora împământenită, generații de-a rândul, peste veacuri, despre Mihai Eminescu: „Talentul poetului s-a format încet, dar sigur, până ce a devenit luceafărul poeziei românești”, compară zămislirea operei eminesciene cu procesul coacerii pâinii: pentru a te bucura de pâinea aburindă de pe

masă, trebuie, mai întâi, să semeni boabele într-un pământ bun, să ai mare grijă ca din ele să crească boabe pline, coapte din care, apoi, să faci făina, s-o plămădești, să-i pui ingredientele necesare pentru ca să-i dai gust, s-o coci în așa fel, încât să nu-și piardă din calități și tot așa mai departe. Este un proces îndelungat, care necesită timp, răbdare, muncă și pasiune.

După ce am ascultat lectura poveștii realizată de elevii clasei a V-a, i-am provocat pe elevii prezenți la activitate la o discuție pe marginea temei și a ideilor pe care le sugerează această scurtă, dar foarte înțeleaptă povestire. Împreună cu aceștia am conturat câteva idei-învățămintă, cea mai importantă dintre ele fiind cea care ar trebui să fie un fel de „fir al Ariadnei” pentru fiecare dintre noi: orice om trebuie să muncească neconținut, zi de zi, pentru ca atunci când va ajunge în fața judecății Timpului să nu-i fie rușine pentru ce a făcut și cum a făcut.

Și pentru că știm cu toții că uneori aceste manifestări culturale sunt percepute ca „activități ce trebuie făcute”, am abordat tranșant și problema goanei după bani în detrimentul artei. Poate că banii contează, dar să nu uităm că umanitatea a realizat atâtea lucruri minunate datorită oamenilor cu idei și a oamenilor cu bani care au finanțat ideile celor dintâi. Merită amintite și spusele lui Alexandru Halupa în revista „Litera 13”, nr. 2:

Convallia HREHORCIUC
(Continuare la pagina 12)

Ziua Culturii Naționale, la Iași

Începând din anul 2011, românii din țară, dar și cei din diasporă, sărbătoresc, la 15 ianuarie, Ziua Culturii Naționale. Această dată nu a fost aleasă întâmplător, ci este ziua în care s-a născut poetul național Mihai Eminescu. Motivul pentru care a fost aleasă ziua lui Eminescu drept *Ziua Culturii Naționale* ar putea fi acela că este poetul „nepereche” al neamului românesc ori acela că personalitatea marcantă a lui Mihai Eminescu – nu doar în literatură, ci și în jurnalism ori în filosofie – i-a impresionat atât pe contemporanii săi, cât și pe cei din generațiile următoare. Inteligența lui, cultura de nivel european, bogăția și farmecul limbajului eminescian nu au rămas neobservate, ci au fost apreciate de la început și până în zilele noastre. În fiecare an, acest eveniment se desfășoară ca un omagiu adus personalităților emblematicale ale României, precum și valorilor culturale românești, în general.

În acest context, cu o întârziere de o săptămână, din motive obiective, vorba aceea, mai bine mai târziu decât niciodată, Filiala Iași a Uniunii Ucrainenilor din România a programat marcarea în cadrul acestei date a personalității poetului național al românilor, Mihai Eminescu. Și fiind ucraineni am considerat că este bine

să organizăm evocarea literară a lui Eminescu alături de scriitorul, poetul, eseistul și traducătorul ucrainean Ștefan Tcaciuc, născut la 13 ianuarie 1936, în satul Dănila, comuna Dărmănești, județul Suceava, fără a-i pune, însă, pe picior de egalitate pe cei doi scriitori, știind faptul că Mihai Eminescu este considerat Taras Șevcenko al românilor și, în consecință, este exclusă orice fel de asemănare dintre cei doi scriitori sărbătoriți.

La acțiune, au participat: președintele Filialei Suceava a UUR, dl Ilie Sauciuc, reprezentanți din partea Consiliului Județean Iași, ai Primăriei, dl profesor Moshe Groper, consilierul primarului, cadre didactice de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, cadre de conducere și didactice de la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”, oameni de cultură de la Muzeul „Mihai Eminescu” din Copou, de la Muzeul Literaturii Române, de la Complexul Muzeal Național „Moldova” din Iași, de la Casa Armatei, ofițeri în rezervă și activi de la Poliția de Frontieră, scriitori din Iași, membrii și membrii simpatizanți ai filialei, reprezentanți ai refugiaților ucraineni, stabiliți momentan în Iași.

Acțiunea a fost deschisă de către președintele Filialei Iași, care, după

ce i-a prezentat pe invitații de onoare, a creionat un scurt istoric al sărbătoririi Zilei Culturii Naționale în România, dar și în alte țări ale lumii (Spania, Portugalia, Italia etc.), după care a trecut în revistă principalele momente ale vieții și activității celor doi scriitori omagiați. În cadrul evenimentului, a luat cuvântul președintele Filialei Suceava a UUR, dl Ilie Sauciuc, care a prezentat date privind originile sucevene ale familiei lui Eminescu, transmitând, totodată, participanților mesajul din partea președintelui Uniunii Ucrainenilor din România. Consilierul primarului municipiului Iași, domnul profesor Moshe Groper, a subliniat bunele relații de colaborare dintre Primăria Iași și comunitățile na-

ționale care locuiesc alături de populația majoritară, evidențiind Filiala Iași a UUR, pentru modul cum a înțeles să se implice atât în acțiunile comune ale comunităților, cât și în cele ale Primăriei. De asemenea, a ținut să sublinieze ca o realizare comună a Primăriei și a comunităților

etnice apariția primului număr al revistei „Simfonie etnică”, care se dorește a fi o revistă trimestrială, în care reprezentanții etniilor (nu este obligatoriu să fie din Iași) să poată prezenta ceea ce este specific pentru comunitatea respectivă (artă și literatură, tradiții și obiceiuri, sărbători religioase și naționale, personalități etc.).

Partea muzical-literară a acțiunii a fost susținută de grupul vocal „Vocile Negostinei” al Filialei Suceava, care a prezentat un program de cântece populare ucrainene și românești, inclusiv pe versurile celor doi scriitori sărbătoriți. Solista, prof. Otilia Zaharov, o prezență constantă la acțiunile noastre cu nelipsita-i chitară, a completat recitalul muzical cu romane pe versurile lui Mihai Eminescu. Atât grupul vocal, cât și dna prof. Otilia Zaharov au fost răsplătiți cu îndelungi și furtunoase aplauze din partea audienței. Programul, nici nu se putea altfel, a fost completat cu recitări de poezie în limbile ucraineană și română de către grupul de scriitori invitați la eveniment, unii dintre ei cu origini ucrainene, și de către dna Oksana Pasteriuk Malahova, care a recitat poezia „Drumul” în limba ucraineană, creație proprie legată de evenimentele din Ucraina.

Participanții la eveniment au avut cuvinte de apreciere pentru programul prezentat și au venit cu sugestii în ceea ce privește pregătirea acțiunilor viitoare.

Victor HRIHORCIUC,
președintele Filialei Iași a UUR

DE ZIUA CULTURII NAȚIONALE, INVITAȚIE LA ÎMBOGĂȚIRE SPIRITUALĂ

(Urmare de la pagina 11)

„A te naște artist este ca și cum ai încerca să îmblânzești un blestem. Nu cred că există societate care să-și fi acceptat vreodată artiștii. Întotdeauna, cei care s-au manifestat altfel decât majoritatea au fost alungați din Cetate. De aceea, gloria postumă rămâne o sintagmă pe cât de tristă, pe atât de adevărată.

Atunci, care ar fi rolul artistului în societate? Sau artistul mai are vreo utilitate? Mai găsește el înțelegere? Întrebări cu răspunsuri foarte dificile, dacă nu, chiar imposibile, mai ales în aceste vremuri, când pseudo-vedetele și nonvalorile sunt promovate cu o nebună îndârjire. Și, totuși, fără acești bieți lampagii ne-am întoarce cu pași repezi spre Evul Mediu... Cine dorește cu adevărat să reușească trebuie să facă ucenicie pe viață, așa cum spunea Arghezi. Mă gândesc la Perpessicius, care aproape a orbit scriind despre opera lui Eminescu, la Luchian, care, atacat de paralizie, continua să picteze, la Beethoven, care, complet surd, compunea superba Simfonie a IX-a și exemplele sunt nenumărate.

Societatea ar trebui să înțeleagă faptul că artistul este o poartă spre alte lumi, că sfârșirea lui existențială este pusă în slujba binelui și a frumuseții. Ne vin în minte versurile lui Ștefan Augustin Doinaș: *Pentru zile și nopți care-mbată și dor / pentru-un vis hărăzit s-o consume / locuiesc într-o inimă arsă de dor / care bate puternic în lume.*

După părerea mea, ceea ce definește cel mai bine un popor este apartenența la cultură, la artă. Pe pereții unor lagăre de concentrare naziste, s-au găsit scrijelite... versuri! Fapt ce demonstrează că și în cele mai cumplite momente omul a continuat să speră, să creeze. Un popor care nu este înșelat de cultură, ușor-ușor se va stinge”.

La 15 ianuarie e și Ziua Culturii Naționale. Ea trebuie marcată nu doar prin recitări de versuri eminesciene, ci și prin încercarea de a-i scoate pe oameni din letargia nepăsării față de propriul suflet. Căci ce este de fapt poezia?: „...Pentru mine, marea poezie a fost întotdeauna baia de frumusețe în care m-am cufundat când am avut nevoie de intrarea în altă dimensiune. Poezia ține, după părerea mea, de partea cea mai ascunsă, cea mai intimă a ființei noastre. Poezia echivalează aproape cu o rugăciune. În poezie, te cufunzi pen-

tru a te întoarce cu frumusețe. În rugăciune, intri pentru a te integra absolutului”, spunea Zoe Dumitrescu Bușulenga.

Zic mulți că poate grija zilei de mâine nu lasă loc și unei griji pentru cultură. Să fim sinceri și să recunoaștem faptul că pierdem vremea prin virtual de la cea mai fragedă vârstă și până la cea mai înaintată. Ne-am adaptat, cică... Să nu uităm însă cuvintele doamnei spiritualității românești: „Pentru că am intrat în zona computerului, am pierdut plăcerea de a citi. Eu sunt un cetățean al Galaxiei Gutenberg. Umanismul culturii se sprijinea pe lectură, nu pe imagini fugitive. Lectura îți lasă popasurile necesare pentru reflecție, pentru meditație. Pierderea obișnuinței lecturii este pericolul cel mai mare care amenință planeta, pentru că slăbește intelectul, puterea de gândire și te face să uiți limba”.

Poate reușim, totuși, să ne îmbogățim spiritualicește, căci, după cum afirma filozoful Constantin Noica: „Omul de la civilizație ia tot ce vrea, de la cultură – numai ce poate, adică atât cât îi permite propria cultură”.

Hai-deți să facem mai mult, căci „Cartea este, fără îndoială, un obiect; dar în ce scop? Obiect de artă, marfă, mijloc de comunicare, instrument de lucru, gândire conservată sau hârtie la kilogram? Ea este produsul unui individ și al unei societăți, partea cea mai bună și ceas mai rea din om. Ea participă la evenimente, le resimte sau le provoacă. Ea este reflectare, motor și judecător al istoriei. Prietenă sau dușman, cartea are toate calitățile unei persoane morale. Această complexitate ține de faptul că, în ciuda aparențelor, litera sa este vie și esența sa se confundă cu viața însăși: ea înglobează toate bogățiile și, totodată, poartă toate contradicțiile. Creată de om, ea reflectă universul și pune în mișcare lumea.” (Albert Flocon)

Sărbătorile de iarnă pe stil vechi

Crăciunul pe stil vechi la Arad

Filiala Arad a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat, ca și în anii trecuți, evenimentul „Crăciunul la ucraineni”. Scopul acestuia a constat în a oferi etnicilor ucraineni posibilitatea de a sărbători împreună Nașterea Mântuitorului, bucurându-se de versul drag al colindelor cântate în limba maternă. Copii, tineri, adulți și vârstnici s-au adunat și, împreună, într-o atmosferă de sărbătoare, alături de bradul împodobit au colindat, umplându-și sufletele de bucurie.

Mare parte dintre ucrainenii ortodocși din România sărbătoresc Crăciunul după stilul vechi, astfel că seara de 6 ianuarie este seara de Ajun, când copiii ies la colindat pentru a vesti Nașterea Domnului. Asemeni acestora, și ucrainenii din

comuna Târnova au adus cu ei, în momentul stabilirii lor pe aceste meleaguri, tradiția sărbătoririi Crăciunului după rit vechi. Nașterea Domnului Iisus Hristos sau Crăciunul este una dintre cele mai importante sărbători ale creștinilor.

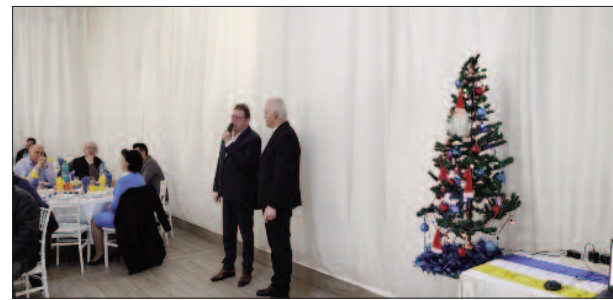
Ziua de 7 ianuarie este data la care se sărbătorește Crăciunul pe stilul vechi, căci calendarul iulian (cel vechi) este decalat cu 13 zile față de calendarul oficial (gregorian).

Evenimentul organizat de către Filiala Arad cu sprijinul președintelui acesteia, domnul Gavrilă Miculaiciuc, s-a desfășurat chiar în ziua de Crăciun și a adunat laolaltă aproximativ 300 de persoane, nu doar etnici ucraineni, ci și invitați din administrația publică locală, primarul și viceprimarul comunei Târnova, consilieri locali, preoți, cadre didactice, un grup de ucraineni refugiați la Arad, precum și alți simpatizanți ai etnicilor ucraineni, care au ales să le fie alături.

Câțiva dintre invitați au ținut să transmită urări celor prezenți, evidențiind importanța respectului pentru cei cu care conviețuiesc în comunitate. Așa cum a spus domnul viceprimar în cuvântul său, „cunoașterea înseamnă respect față de celălalt”.

Glasurile colindătorilor au adus în sală atât colinde vechi, culese de la bunici și străbunici, colinde pe care cei din sală le murmurau împreună

cu interpreții, cât și colinde noi, încă necunoscute publicului larg, demonstrând că obiceiurile sunt organisme vii care cresc și se transformă, păstrându-și însă rădăcinile bine ancorate în trecut.

Datinile și obiceiurile din străbuni, alături de limba maternă, reprezintă averea cea mai de preț a fiecărei nații. Un popor se identifică prin aceste mari valori ale sale și, nu de puține ori, auzim de grupuri etnice uitate prin cine știe ce colțuri ale lumii, dar care, însă, nu s-au uitat pe ele însele; nu și-au uitat limba și nu și-au uitat datinile și obiceiurile, transmițându-le din generație în generație cu sfințenie, adăugându-le, an de an, un plus-valoare, făcându-le din ce în ce mai frumoase și mai valoroase.

Gianina BUTAR

Anul Nou pe rit vechi, la Timiș

Anul Nou pe rit vechi a fost un prilej de sărbătoare pentru ucrainenii din Timiș. La petrecerea dintre ani, organizată la 13 ianuarie la Casa de Cultură a Ucrainenilor din Timișoara, au fost prezente numeroase familii venite din diferite colțuri ale județului, membrii Comitetului Filialei Timiș a UUR și, nu în ultimul rând, președintele acesteia, Gheorghe Hleba, care a declarat următoarele: „Încă din anul 1999, săr-

bătorim aici, la Timișoara, Anul Nou pe rit vechi. A fost o trecere dintre ani foarte frumoasă, cu multă lume, ucraineni devotați Uniunii Ucrainenilor din România. Alături de noi, au fost invitați și prietenii noștri din Ucraina, care, din cauza războiului din țara lor natală, s-au refugiat în orașul nostru. Am petrecut o seară minunată, iar, la finalul anului, ne-am exprimat

câteva dintre gândurile noastre și am realizat un bilanț al anului 2022. Pot spune că au fost foarte multe, iar unele dintre ele foarte grele, datorită situației dramatice în care se află țara vecină. Întregul Comitet al Filialei Timiș a UUR împreună cu voluntarii și cu organizațiile locale ne-au sprijinit și, astfel, ne-au ușurat munca asiduă de pe parcursul anului trecut, în

vederea ajutorării celor fugiți din cauza războiului, iar, acum, la cumpăna dintre ani, ne dorim cu toții ca acest crunt și nemilos război să se termine. Așadar, în anul 2023, fie ca Dumnezeu să ne dea sănătate, putere de muncă și pace în țara-mamă, Ucraina”.

Pe teritoriul României, intrarea în Anul Nou pe stil vechi a fost sărbătorită de peste un milion de creștini ortodocși de stil vechi, printre aceștia regăsindu-se ucrainenii, sârbii, rușii-lipoveni și mulți români din familii mixte. Astfel de petreceri au fost organizate și în Maramureș, Bucovina și Dobrogea.

„Pentru prima dată sărbătorim trecerea dintre ani departe de casă și de cei dragi nouă. A trecut aproape un an de când a izbucnit războiul în draga noastră Ucraina și de când noi, cei de dincolo de graniță, călcăm pragul sediului Uniunii Ucrainenilor din România, Filiala Timiș. Participăm alături de voi la mai toate evenimentele pe care le organizați aici, în acest colț al României, și pot spune că suntem o mare familie și vă mulțumim pentru tot sprijinul și ajutorul vostru”, a afirmat Iulia din Ucraina.

La Revelionul pe stil vechi, au fost pregătite bucate alese, de pe mese nu au lipsit preparatele culinare din ciuperci, pește, grâu, fructe și tradiționalul tort „Vasilena”, care, conform obiceiului, se pregătește pentru praznicul Sfântului Vasile. Acesta este dedicat tinerilor necăsătoriți, deoarece în compoziție a fost ascunsă o monedă, iar cel care are noroc și o găsește, se spune că își va găsi sufletul pereche și se va căsători în noul an.

„A fost o mare bucurie pentru membrii Organizației de Tineret din cadrul Filialei timișene de a se întâlni la finalul anului, la petrecerea dedicată Revelionului pe stil vechi, mai ales după o absență îndelungată, când pandemia ne-a ținut pe toți departe unii de ceilalți și astfel de reuniuni erau strict interzise. Așadar, pentru această sărbătoare, fiecare dintre noi a adus cu el bucate tradiționale și ne-am bucurat de ritmurile muzicii ucrainene interpretate de artiștii din rândul comunității noastre. Iar, după ora 24:00, de Sfântul Vasile, tinerii necăsătoriți au gustat din deliciosul tort «Vasilena», cu speranța că vor găsi mult râvnita monedă ascunsă în preparatul delicios”, a declarat Bianca Hînda, președintele Organizației de Tineret din cadrul UUR Timiș.

Mihaela BUMBUC

Boboteaza pe rit vechi, la Timișoara

Ucrainenii de rit vechi din orașul de pe malul Begăi s-au adunat la data de 19 ianuarie 2023, la Biserica Ortodoxă Ucraineană din localitate, pentru a sărbători Boboteaza. Slujba religioasă a fost oficiată de preotul Cristian Popovici, care împreună cu preacucernicii părinți Gheorghe Rusneac și Vasile Anișoreac au oficiat Sfânta Liturghie, iar, la final, au săvârșit Slujba de Sfințire a Agheasmei Mari.

„De Bobotează este foarte important să fim cu toții împreună și să-L slăvim pe Dumnezeu. La parohia noastră, vin creștini ortodocși ucraineni, români, sârbi și aparținători ai altor naționalități, pot spune că suntem o mare familie. De asemenea, cu ajutorul Bunului Dumnezeu și al contribuției enoriașilor, anul acesta, am reușit să luminăm Biserica Ortodoxă Ucraineană din Timișoara cu un candelabru din bronz aurit, care are o înălțime de 3 metri și în jur de 120 de becuri, acesta fiind achiziționat împreună cu Hora Sfinților din Grecia. Pe această cale, mulțumim tuturor celor care au contribuit și fie ca Dumnezeu să-i răsplătească pe toți”, a declarat preotul Cristian Popovici din Timișoara.

În această zi de mare sărbătoare, creștinii vin la biserică pentru a lua agheasma binecuvântată, tot atunci fiind sfințite și apele. În unele zone ale țării, în special acolo unde trăiesc etnicii noștri, după ceremonia specifică Bobotezei, crucea este aruncată în râu, pentru ca, mai apoi, să fie recuperată de tinerii mai curajoși.

Se spune că acela care o va aduce la mal va avea noroc tot anul. Acest praznic este precedat de ziua Sfântului Ioan Botezătorul și, totodată, încheie ciclul tradiționalelor sărbători de iarnă. Este, de fapt, sărbătoarea în care Dumnezeu s-a arătat prin Sfânta Treime, este momentul când casele credincioșilor sunt sfințite cu agheasmă și binecuvântate de către preoți. Apa sfințită tămăduiește bolile și își păstrează calitățile tot anul, ea fiind folosită și în gospodărie.

(Continuare la pagina 14)

Mihaela BUMBUC

Revistă a minorităților naționale, lansată la Iași

Vineri, 19 ianuarie 2023, în sala mare a Primăriei municipiului Iași, a avut loc lansarea numărului I al revistei comunităților etnice din Iași, intitulată „Simfonie etnică”, în prezența primarului municipiului, dl Mihai Chirica. La acțiune, au participat președinții comunităților naționale din Iași, după cum urmează: armeni, evrei, greci, polonezi, ruși lipoveni, ucraineni, trei reprezentanți din partea diferitelor comunități rome și un reprezentant al comunității musulmane.

După prezentarea participanților și a programului acțiunii, dl Moshe Groper, consilierul primarului pentru comunitățile etnice din Iași, a rezumat câteva considerații referitoare la publicație: „Această revistă este o încununare a activității domniei sale împreună cu reprezentanții minorităților din municipiul Iași. Revista «Simfonie etnică» a apărut pe firmamentul altor reviste de cultură din dorința de a prezenta societății ieșene activitatea comunităților etnice și de a promova cultura multietnică din orașul nostru, sub toate aspectele ei. Prin susținerea acestui proiect, Pri-

măria municipiului Iași și, în mod special, dl primar Mihai Chirica, prin susținerea bugetului care asigură apariția trimestrială a revistei și, totodată, o bună funcționare a parteneriatului între instituțiile publice și asociațiile non-profit, precum și cu comunitățile etnice din Iași, au obiective comune în promovarea diversității etnice și atragerea tineretului din oraș la activitățile noastre comune”.

În continuarea programului, domnul Mihai Batog-Bujeniță, poet, comandor de aviație, în discursul său, a subliniat faptul că, „în zilele noastre, revistele de cultură tind să dispară, iar, în alte multe cazuri, acestea apar doar în format online. Demersul făcut de minoritățile din Iași este de o importanță deosebită, având în vedere că s-a urmărit și s-a materializat editarea primului număr al unei reviste de cultură, unică în felul ei: interculturală, interetnică și interconfesională. Cultura oricărei minorități se dezvoltă în contact și în interferență cu culturile altor minorități, iar cultura unui oraș, cum este Iașul, este o cultură însumată, în cadrul căreia se dezvoltă culturile emergente”, a mai spus dl Groper.

Au urmat reprezentanții filialelor organizațiilor etnice, care au prezentat scurte informări despre comunitățile din care fac parte și despre acțiunile planificate a se desfășura în cursul anului 2023. În alocuțiunea subsemnatului, am prezentat saltul cantitativ, dar și calitativ din ultimii ani în ceea ce privește pregătirea și desfășurarea acțiunilor cultural-sportive la nivelul Uniunii Ucrainenilor din România, în general, și al filialei noastre, în particular, producția de ziare, reviste și carte. Am propus ca revista culturală a comunităților, finanțată de primărie, care se dorește a fi trimes-

trială, pentru a fi apreciată de cititori va trebui ca la o viitoare întâlnire de lucru a colectivului de redacție și a reprezentanților comunităților să se stabilească structura acesteia și domeniile care vor fi tratate în paginile revistei, fiind elaborate de: scriitori, profesori universitari și de gimnazii, istorici, cercetători etc.

În intervenția sa, primarul municipiului Iași, printre altele, a spus: „Realitatea că Iașul a fost încă de la începuturile sale un oraș al diversității o dovedește atât faptul că unele dintre străzile sale centrale au purtat nume precum Ulița Armească, Ulița Sârbească, Ulița Rusească etc., dar și existența pe teritoriul urbei atât a celei mai vechi sinagogi din țară, cât și a numeroaselor biserici dedicate altor culte decât celui ortodox. Iar alături de religie, care ne-a îndemnat să fim mereu mai buni, a existat întotdeauna cultura care ne-a învățat să căutăm frumosul și plăcerile intelectuale. Într-o epocă în care lumea se confruntă cu numeroase crize, iar un război cumplit se desfășoară chiar la granițele României, nu pot decât să doresc conviețuire armonioasă între toți locuitorii acestui oraș. Iașul este un model european din punct de vedere al dezvoltării unor punți de prietenie și bună înțelegere cu toate comunitățile reprezentative pentru istoria, cultura și spiritualitatea orașului. Conviețuirea în armonie cu toate minoritățile este cheia unui viitor al diversității care face posibil existența unui multiculturalism ce stă la baza dezvoltării întregii societăți. Împreună facem Iașul european!”.

În discuțiile care au urmat, primarul municipiului a mai afirmat că ar dori ca revista să fie totodată și „o cutie poștală”, prin care reprezentanții comunităților să-și exprime doleanțele, dar și să-și solicite drepturile ce li se cuvin potrivit legislației în vigoare; o tribună pentru dezmințirea unor informații defăimătoare la adresa comunităților.

Redactorul-șef al revistei, Daria Tănăsucă, a spus: „Proiectul «Simfonie etnică la Iași» devine astfel simbolul unui edificiu literar, în cadrul căruia s-a format un limbaj comun, o limbă a toleranței și a acceptării, pentru armeni, evrei, greci, ucraineni, ruși lipoveni, polonezi, romi, arabi din orașul Iași. Am speranța că în viitor acest spațiu primitor, bogat ornamentat cu elemente multietnice originale va deveni un reper pentru promovarea culturii ieșene, dar și un exemplu de bune practici în contextul actual global”.

Autorul postfeței, Christian Tămaș, a consemnat: „Dincolo de teorii, relațiile interumane au reprezentat dintotdeauna o serie de intruziuni reciproce în spațiul vital al fiecăruia dintre noi, care au generat răspunsuri diferite și singulare. De aceea, intrarea în relație cu celălalt înseamnă intrarea în legătură cu spațiul și timpul, cu identitatea lui, cu o altă persoană singulară și irepetabilă diferită de persoana noastră, fapt care ne face să devenim mai conștienți de propria noastră identitate, reflectată în identitatea celuilalt. Toți suntem destinați să trăim împreună, să ne acceptăm unul pe altul și să căutăm să ne descoperim pe noi înșine în imaginea celui de lângă noi”.

La finalul acțiunii, consilierul primarului, dl prof. Moshe Groper, care este și directorul revistei, a oferit reprezentanților fiecărei comunități mai multe exemplare din revistă, iar, din partea primarului, un calendar de perete și o agendă de lucru.

Având în vedere că revista este finanțată integral de Primăria municipiului Iași, deocamdată, nu s-a stabilit dacă va exista o modalitate de retribuire a celor care vor scrie articole pentru revistă.

Invit corespondenții de presă, redactorii de ziare, profesorii de la toate nivelurile, istoricii, cercetătorii să vină cu propuneri privind tematica și cu materiale care se doresc a fi publicate în această revistă. E un început bun, trebuie continuat, iar celelalte probleme vor fi rezolvate pe parcurs. Să nu lăsăm să ne scape o astfel de oportunitate.

Victor HRIHORCIUC,
președintele Filialei Iași a UUR

Boboteaza pe rit vechi, la Timișoara

(Urmare de la pagina 13)

La ceremonia religioasă, oficiată în lăcașul de cult ucrainean din Timișoara, a fost prezent, alături de membrii Comitetului Filialei Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România și numeroși enoriași, Gheorghe Hleba, președintele acesteia, care a afirmat următoarele: „Împreună cu reprezentanții Comitetului UUR Timiș am venit să ne rugăm la Bunul Dumnezeu, să luăm apă sfințită și să dăruim din partea Uniunii Ucrainenilor din România pachete cu alimente pentru toți creștinii prezenți la acest minunat praznic. Vreau să vă spun că la nivelul județului nostru, cu prilejul sărbătorilor de iarnă, am reușit să împărțim 1100 de pachete cu alimente și dulciuri atât pentru copiii noștri care învață limba ucraineană, cât și pentru cei din Ucraina, care, din cauza războiului,

s-au stabilit împreună cu părinții lor pe aceste meleaguri”.

Astfel de pachete cu alimente au fost oferite nu doar bisericilor ortodoxe sau greco-catolice, ci și altor confesiuni, din următoarele localități: Știuca, Lugoj, Criciova, Dragomirești, Pietroasa Mare, Pădureni, Darova, Soca, Nițchidorf, Ficătar, Brănești, Bethausen, Cliciova, Birna, Pogănești, Ohaba Lungă, Remetea Mică, Variaș, Gelu, Dudești Vechi, Becicherecu Mic, Lovrin, Gottlob și Sânnicolau Mare. De pachetele cu dulciuri au avut parte cei 760 de școlari și preșcolarii care învață limba maternă la unitățile de învățământ din județul Timiș. Pe această cale, mulțumim Uniunii Ucrainenilor din România pentru sprijinul oferit ucrainenilor din cadrul Filialei Timiș a UUR.

Împodobind sufletul cu fapte

La data de 21 decembrie 2022, elevii Școlii Gimnaziale Bălcăuți, coordonați de profesori și sprijiniți de părinți, au îmbinat frumosul cu bună-tatea printr-o activitate care are în spate o poveste bazată pe valori reale și născută din atitudini pozitive.

Povestea care a dat naștere acestei activități este una tristă: „Eu sunt Gabriel. Aparent sunt un copil sănătos, dar, din păcate, nu este așa. Sunt un copil cu nevoi speciale și am fost încadrat cu *grad accentuat de handicap*. Pentru a putea merge la școală și a mă bucura de copilărie ca toți ceilalți copii, am nevoie de mai multe investigații, de terapie, de tratament, deoarece boala mea a fost descoperită de curând. Familia mea este neajutorată și foarte speriată, fiind o familie numeroasă și cu posibilități reduse. Tata este bolnav cu plămâni și deși ar avea de lucru, nu poate lucra în

cuptorul cu foc Dumnezeu i-a păzit nevătămați și au ieșit de acolo ca dintr-o încăpere răcoroasă. Așa și noi, în aceste zile de sărbătoare, să înțelegem cine este sărbătoritul și să nu jertfim timpul acestor sărbători idolilor din zilele noastre, ci să-L sărbătorim pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos venind la casa Lui – Sfânta Biserică, colindând și împărtășind bucurie celor din jurul nostru”.

Preotul Cosmin Cucu a vorbit despre cât este de important ca noi să prețuim, să păstrăm, să promovăm și să cântăm colindele, din neam în neam, din generație în generație, ca pe un odor sfânt, ca pe o dumnezeiască liturghie a iubirii lui Dumnezeu, acestea reprezentând „un moment extraordinar de frumos, un concert de colinde în adevăratul sens al cuvântului. Aș vrea să prețuim mai mult momentele acestea unice și pline de har și de binecuvântare. Mă gândeam așa: îngerii Lui

cum îngerii, au mijlocit, prin implicarea lor, ca o speranță să devină realitate. Așa miroase cerul pe care fiecare dintre noi ni-l dorim într-o destinație finală. Bunătatea nu are nume. Doar e printre noi. Mulțumesc, dragi copii, pentru tot ce ați făcut. Ați fost alături de noi, cadrele didactice, ați muncit alături de noi, ați simțit emoția dăruirii. Și vă mai mulțumim, copii, pentru colindele care au răsunat asemenea clopotelor ce cheamă la rugăciune în diminețile de duminică. Noi, cadrele didactice, vă dorim sărbători în liniște și pace, sănătate, iar Noul An să fie cu bucurii și împliniri. La mulți ani!”.

Am cules un gând despre activitate și de la domnul Eduard Filipovici, reprezentantul ONG-ului care se ocupă de cazul lui Gabriel: „Este una dintre cele mai frumoase colaborări de-a lungul anilor între ONG-ul nostru și școală. Colaborăm de mulți ani, dar anul acesta s-a simțit implicarea din suflet a școlii, a cadrelor didactice și, bineînțeles, a părinților. A fost ceva extraordinar, nu pot să spun decât că mă bucur pentru această realizare și sper într-o colaborare bună și în viitor, pentru a putea ajuta cât mai mult”.

A mai poposit un Crăciun în pridvorul sufletului fiecăruia dintre noi, însoțit de un întreg alai de trăiri sfinte și tradiții binecuvântate. Sper că nu v-ați bucurat doar de strălucirea becuțelor, de freacățul cumpărăturilor, de bucuria primirii sau a oferirii de cadouri. Sper că ați primit în suflete vestea minunată a Nașterii lui Iisus, pășind astfel cu evlavie și cu speranță pe drumul care duce la Bethleem, pe drumul cel bun care ne duce spre Dumnezeu.

Lăcrămioara GRIGORCIUC

fiecare zi. Toate acestea duc la situația de a nu mă putea bucura alături de frații mei de copilărie. Tratamentul, specialiștii și recuperarea costă foarte mult și este foarte greu pentru părinții mei să-mi asigure tot ceea ce eu am nevoie. Vă rog să fiți alături de mine și de familia mea și să ne ajutați”.

Pornind de la motivația de a-l ajuta pe Gabriel a fost organizat un *Târg de Crăciun*, în cadrul căruia produsele meșteșugite de mâinile copiilor și ale părinților au putut fi achiziționate la sume modice. Târgul a fost însoțit de o suită de colinde și de momente artistice susținute de elevii școlii, coordonați de doamnele profesor Narcisa Cîrstean și Anca Știubianu.

În cadrul activității, au fost rostite cuvinte de învățătură de către preoții Ioan Cîrstean și Cosmin Cucu.

Preotul Ioan Cîrstean ne-a chemat să cugetăm cu înțelepciune și să încercăm să reîncreștinăm sărbătoarea Crăciunului, reasezându-L pe Hristos-Copilul în centrul ei: „Zilele de sărbătoare sunt zile în care primim binecuvântare de la Dumnezeu, sunt zile de întâlnire cu Dumnezeu, sunt zile de bucurie și această bucurie se vede cel mai bine pe chipul copiilor, pentru că Mântuitorul pe copii i-a luat ca exemplu, iar noi trebuie să privim cu luare aminte la exemplul lor, la nevinovăția lor, la credința lor curată, la iertarea lor și aș vrea să ne gândim și la cei trei tineri din Vechiul Testament – Azaria, Misael și Anania împreună cu Daniel – care nu au vrut să jertfească idolilor. Atunci când au fost obligați să se închine idolului de aur ei au preferat cuptorul de foc și cu toate că regele a poruncit ca ei să fie aruncați în

Dumnezeu pentru că s-a născut Pruncul Hristos strigau *Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire!*”. În aceste momente de sărbătoare, sunt foarte emoționat gândindu-mă la frații aflați la numai câțiva kilometri de noi, care poate nu au șansa de a asculta o colindă, de a primi colindătorii și de a se bucura cu familiile lor, în inimile lor și în casele lor de vestea aceasta, de momentul unic în istoria omenirii: întruparea Mântuitorului Iisus Hristos și Nașterea Sa. De aceea, vă rog pe fiecare dintre dumneavoastră să binevestiți, să nu lăsați colinda să se stingă, să vestiți tuturor că S-a născut Mântuitorul. Ce șansă! Ce Dumnezeu milostiv avem noi: Să-L trimită pe unicul Său Fiu în lume să ne mântuiască. Să ne bucurăm cu toții de aceste zile sfinte, să le prețuim așa cum se cuvine și să căutăm pacea și s-o urmăm pe ea, pentru că doar așa ne vom binecuvânta, vom primi binecuvântarea lui Dumnezeu și vom avea tot harul cel de sus și cerul coborându-se în inimile noastre. Închei și eu spusele mele cu cuvintele unei frumoase cântări din slujba utreniei din ziua nașterii Mântuitorului nostru, care spune așa: *Hristos Se naște, slăviți-L! / Hristos din Ceruri, întâmpinați-L! / Hristos pe pământ, înălțați-vă! / Cântați Domnului tot pământul și cu bucurie laudați-L, popoare, că S-a preamărit!*”.

La finalul activității, doamna director Mihaela Pintrijel a rostit un cuvânt de mulțumire pentru implicarea tuturor în desfășurarea acestui eveniment caritabil: „Stimați părinți, vă mulțumim din suflet pentru sprijinul dumneavoastră în efortul nostru de a ajuta un suflet de copil. Copiii dumneavoastră au fost mesagerii bunății, căci, pre-

Băncuța

Se dedică autorului versurilor cu ocazia aniversării frumoșilor ani

Versuri: M. Volosciuc   Muzică: S. Șhera

Și frig și e seară a-feră e ger, din nor ful-gu-ies-te
cad ful-gii din cer, a-co-pe-ră-te-ii, mă-li-nu
și pruni, și lăng-o bân-cu-tă doi gâr-boi go-runi, a-
co-pe-ră-te-ii, mă-li-nu și pruni, și lăng-o
bân-cu-tă doi gâr-boi go-runi.

Odată cu Boboteaza, am încheiat salba de praznice atât de dragi sufletului creștin ucrainean. Nu de puține ori mi-a fost dat să aud în această perioadă discuții privind prioritatea sau valoarea unui praznic față de celelalte. Falsă polemică! Toate Praznicele Împărătești (cele referitoare la Dumnezeu) au aceeași însemnătate în planul divin cu privire la Creație. Voi încerca în cele ce urmează să lămuresc această afirmație.

În Cartea Facerii, la capitolul I, aflăm că, în etapele genezei, Creatorul este în permanență exterior Creației. O atenție specială a Divinității apare la crearea omului: „Să facem om după chipul și asemănarea Noastră...”. Cu alte cuvinte, apare o relație de apropiere între Creator și cel creat *după chipul Lui*. Cu toate acestea, Dumnezeu rămâne, în continuare, exterior Creației, chiar dacă, în decursul timpului, El își arată mereu grija pentru opera Sa.

Un moment determinant în relația Creator – Creație are loc la praznicul Bunavestire. Este fascinant dialogul dintre Fecioara Maria și îngerul Gavriil (Luca 1, 26-38), când acesta îi vesteste intenția Divinității de a trimite pe Fiul Său Cel născut mai înainte de toți vecii în lume. În momentul în care Maria rostește cuvintele de acceptare: „Iată, roaba Domnului sunt. Fie mie după cuvântul tău!”, se petrece o schimbare radicală în raportul dintre Dumnezeu și om. Prin întruparea Fiului lui Dumnezeu, Divinitatea nu mai este exterioară Creației, ci, în persoana Celui întrupat, Iisus Hristos intră în istorie, Ea care este deasupra timpului și, deci, a istoriei.

Iisus Hristos sau Îndumnezeirea omului

(Dumitru Stăniloae, București, 1943). Mulți ani mai târziu, la plinătatea gândirii sale teologice, același autor afirma că ar reformula și restructura acea lucrare, dându-i titlul: „Iisus Hristos sau *îndumnezeirea Omului*”. Nici vorbă de captivitate, ci, cu siguranță, de noblețe.

Urmează o perioadă în istoria omenirii când Îndumnezeirea, în persoana lui Iisus Hristos, oferă o nouă viziune asupra vieții și, mai ales, asupra raporturile interumane, începând cu Predica de pe Munte. M-aș opri asupra cuvântului de despărțire când, adresându-se apostolilor Săi, îi îndeamnă în repetate rânduri la iubire. Apoi, în rugăciunea Sa către Tatăl, Îl imploră ca toți să fie una: „Dar nu numai pentru aceștia [apostoli] Mă rog, ci și pentru cei care vor crede în Mine prin cuvântul lor, ca toți să fie una...” (Ioan 17, 20-21) (Și, vai, câtă ură există chiar și între creștini. Unde este duhul lui Hristos?).

Cu siguranță, Patimile, Moartea și Învierea lui Hristos reprezintă o lucrare fundamentală a Lui, prin care este restaurată armonia între om și Dumnezeu, între Divinitate și Creație, armonie grav afectată de păcatul strămoșesc. Activitatea lui Iisus Hristos nu se oprește aici. După ce dă ultimele îndrumări Sfinților Apostoli, vorbindu-le „cele despre Împărăția lui Dumnezeu” (Fapte 1, 3),

Întorcându-ne la pseudo-polemica privind prioritatea unui praznic sau a altuia, putem conchide că toate sunt importante și că fără una dintre acțiunile Divinității în raport cu Creația nu s-ar fi putut desfășura celelalte.

Într-o lucrare apărută în perioada ateismului propagandistic (Cecil Folescu, *Ce este Universul?*, București, 1988), când a elogia Divinitatea era aproape imposibil, autorul sugerează într-un mod subtil că, având în vedere perfecțiunea Universului și raportul extrem de sensibil între diferitele forțe care-l guvernează, pare că un programator genial a luat în calcul de la început toate etapele devenirii, ca, în final, să apară existența supremă, rațională, Omul. Ce am putea adăuga aici decât faptul că Programatorul este Dumnezeu și că obiectivul principal al Lui este făptura umană!

Câtă onoare ni s-a acordat! Și în ce măsură suntem vrednici de ea?

pr. dr. Dumitru COLOTELO,
Parohia Ortodoxă Ucraineană din București

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile *Curierului ucrainean* revine, în exclusivitate, autorilor. Redacția nu-și asumă obligațiile legate de conținutul materialelor și nu returnează articolele nepublicate.

Am citit, în cartea unui ilustru om de cultură contemporan, un titlu șocant: „Iisus captiv între Dumnezeu și om”. Pe lângă faptul că Îndumnezeirea nu poate fi captivă, ea fiind deasupra timpului și spațiului, chiar dacă expresia este metaforică, ni se pare nepotrivită, deoarece Fiul lui Dumnezeu nu a fost silit să ia fire umană, ci din preaplinul iubirii Sale a făcut-o: „Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (Ioan 3,16). La începuturile activității sale teologice, un mare teolog oferea o lucrare de excepție: „Iisus Hristos sau restaurarea omului”

adică lăsându-i moștenitori și lucrători în viața Bisericii, El desăvârșește relația cu Umanitatea, cu Creația. Binecuvântându-i pe ei, „S-a înălțat la cer și a șezut de-a dreapta lui Dumnezeu” (Marcu 16, 19). Deci, El, cu întreaga-i existență divino-umană devine părtaș vieții treimice. Ce lucru minunat! Un reprezentant al nostru, un om desăvârșit, în persoana lui Hristos, „șade de-a dreapta Tatălui”, cum rostim în *Simbolul de credință*. În felul acesta, fiecare om capătă posibilitatea de a împlini porunca Mântuitorului: „Fiți desăvârșiți, precum Tatăl vostru desăvârșit este” (Matei 5, 48), de a urca spre desăvârșire.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737

E-mail:
curierul.ucrainean@uur.ro

Redactor-șef:
Ioan Herbil

Redactor:
Ștefania Pietreanu

Tehnoredactare și culegere:
Ștefania Pietreanu

Tiparul executat la
Tipografia
„RCR PRINT”
ISSN 1223-5210